

Z obsahu:

**Bůh Otec –
prozřetelná láska**

Jan Pavel II.

při generální audienci

24. března 1999

– strana 2 –

**Velké memento svátku
Božího milosrdenství**

– strana 4 –

**Moderní gnosticismus:
víra bez skutečnosti**

– strana 5 –

**Proti pokusům znovu
a znovu se vracějící
gnóze**

– strana 7 –

V duchu a pravdě

Slavme svátky...

s poctivostí a životem

podle pravdy...

– strana 9 –

Lidé hledají cestu

Slavný růženec se

Svatým otcem

– strana 10 –

**25 důvodů pro
předmanželskou
čistotu**

– strana 12 –

**U nás je
všechno jasné?**

– strana 13 –

**Naše dítě se mohlo
narodit**

Bílá kronika

– strana 13 –

Ilustrace k článku na str. 7, kaple degli Scrovegni, Giotto, Padova

Bůh Otec – prozřetelná láska

V další meditaci o Bohu Otcí chceme se dnes zastavit u jeho velkodušné a prozřetelné lásky. »Svědectví Písma je jednoznačné: péče Boží Prozřetelnosti je konkrétní a bezprostřední; stará se o všechno od nejmenších věcí až po největší světové a dějinné události.« (KKC 303) Můžeme se inspirovat textem knihy Moudrosti, který rozjímá o Boží Prozřetelnosti, jak se stará o lodičku na širém moři: *Tvá prozřetelnost, Otče, ji řídí, neboť tys i mořem razil cestu a vlnami bezpečnou pouť. Ukazuješ, že můžeš zachránit ze všeho, i kdyby někdo nezkušený vyplul na moře.* (Mdr 14,3-4)

Starostlivá láska o všechno stvořené

Jeden z žalmů se vrací k obrazu moře, které brázdí lodě a ve kterém se to hemží malými i velkými živočichy, aby nám připomněl potravu, kterou Bůh poskytuje živým bytostem: *A ti všichni v naději vzhlížejí k tobě, že jim dáš v pravý čas pokrm; rozdáváš jim a oni si berou, otevřeš ruku a nasýtí se dobrem.* (104,27-28)

Obraz lodičky uprostřed moře dobře zobrazuje naši situaci

vzhledem k prozřetelnému Otcí. Jak říká Ježíš, *on dává vycházet slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým.* (Mt 5,45)

Záhada bolesti a utrpení

Nicméně tváří v tvář tomuto poselství o prozřetelné Otcově lásce se spontánně vynořuje otázka, jak si máme vysvětlit bolest. Je třeba přiznat, že problém bolesti představuje záhadu, před kterou lidský rozum zůstává stát. Boží zjevení nám pomáhá pochopit, že bolest je něco, co Bůh nechtěl, a že vstoupila do světa v důsledku lidského hříchu (srov. Gn 3,16-19). Bůh ji připouští pro samu spásu člověka tím, že ze zlého těží dobré. »Všemohoucí Bůh... který je nanejvýš dobrý, nedopustil by nikdy, aby existovalo zlo v jeho díle, kdyby nebyl dostatečně dobrý, takže **dokáže vytěžit dobro i ze samotného zla.**« (Sv. Augustin, Enchiridion de fide, spe et caritate, 11,3; PI 40,236) Příznačná jsou v tomto směru povzbudivá slova, jimiž se Josef obrátil na své bratry, kteří ho prodali, a nyní záviseli na jeho moci: *Ne vy jste mě poslali sem, nýbrž Bůh... Vy jste proti mně zamýšleli zlo, Bůh však zamýšlel dobro, aby se stalo, jak nyní vidíme: že zachoval naživu početný lid.* (Gn 45,8; 50,20)

Boží plány nejsou totožné s plány lidskými; jsou nekonečně lepší, ale často zůstávají pro lidskou mysl nepochopitelné. Kniha přísloví praví: *Kroky muže určuje Hospodin; jak by mohl člověk rozumět své cestě?* (Př 20,24) V Novém zákoně vysloví Pavel tento potěšující princip: *Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému.* (Řím 8,28)

Spolupráce s Božími záměry

Jaké má být tedy naše chování vzhledem k tomto prozřetelnému a prozíravému Božimu jednání? Nesmíme zajisté trpně čekat, co on nám sešle, nýbrž spolupracovat s ním, aby mohl dokončit to, co v nás započal. **Musíme být pečliví především při hledání nebeských statků.** Ty musí stát na prvním místě, jak to žádá Ježíš: *Hleďte nejprve Boží království a jeho spravedlnost.* (Mt 6,33) Ostatní dobra nesmí být předmětem přílišné starostlivosti, protože náš nebeský Otec ví, jaké jsou naše potřeby; o tom nás poučuje Ježíš, když vyžaduje od svých učedníků **»synovskou odevzdání do Prozřetelnosti nebeského Otce,** který se stará o ty nejmenší potřeby svých dětí« (KKC 305): *Neshánějte se po tom, co budete jíst a pít, a neznepokojte se tím! Po tom všem se shánějí ve světě pohané; váš Otec nebeský přece ví, že to potřebujete.* (Lk 12,29n)

Jsme tedy povoláni, abychom spolupracovali s Bohem a chovali k němu velkou důvěru. Ježíš nás učí, abychom od Otce žádali vezdejší chléb. (Srov. Mt 6,11; Lk 11,3) Když jej přijmeme s vděčností, stane se pro nás samozřejmým uvědomit si, že **nám nepatří nic a že musíme být připraveni jej darovat: Každému, kdo tě prosí, dávej, a kdo ti bere, co je tvoje, od toho nežádej nic nazpátek.** (Lk 6,30)

»Nic se neboj, Bůh sám stačí«

Jistota Boží lásky nám dává důvěru v jeho otcovskou prozřetelnost i v nejobtížnějších okamžicích života. Tuto naprostou důvěru v prozřetelného Boha Otce i uprostřed protivensství obdivuhodně vyjádřila sv. Terezie od Ježíše: »Nic se neboj, nic se

V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svého Syna jako smírnou obět' za naše hříchy. (1 Jan 4,10)

Za vykupitelskou obět' nelze děkovat těm, kteří Ježíše odsoudili, ale Otcí, který po svém chtěl vykonat záchranu lidstva.

Jan Pavel II.

nestrachuj. Všechno pomine, Bůh se nemění. Trpělivost dosáhne všeho. Tomu, kdo má Boha, nic neschází. Bůh sám stačí.« (Poezie, 30)

Písmo nám nabízí výmluvný příklad naprosté důvěry v Boha, když nám vypráví, jak Abram dozrál k rozhodnutí obětovat syna Izáka. Bůh ve skutečnosti nechtěl smrt syna, nýbrž **otcovu důvěru.** A Abram ji projevil dokonale, protože když se Izák ptal, kde je beránek k oběti, odvážil se odpovědět: *Bůh se postará.* (Gn 22,8) A hned nato zakusí laskavou Boží prozřetelnost, která zachrání mladíčka a odmění jeho víru tím, že jej zahme pozhánáním.

Podobné texty je tedy třeba tlumočit ve světle celého Zjevení, které dosahuje své plnosti v Ježíši Kristu. On nás učí, abychom **vkládali v Boha nesmírnou důvěru také v nejobtížnějších okamžicích:** přibit na kříž odevzdává se zcela Otcí: *Otče, do tvých rukou poručím svého ducha.* (Lk 23,46) Tímto jednáním Ježíš pozvedá k vznešené úrovni to, co Job shrnul do slov: *Hospodin dal, Hospodin vzal, budiž jméno Páně pochváleno!* (Jb 1,21) I to, co z lidského hlediska je neštěstí, může se stát součástí onoho velkého plánu nekonečné lásky, s jakou Otec pečuje o naši spásu.

L'Osservatore Romano
25. 3. 1999
Mezititulky a zvýraznění
redakce Světla

Ovoce kříže

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Nepochybuj a věř

Ten večer prvního dne po sobotě si připomeň nejdříve všechno, co se událo od nejslavnějšího rána, a pak pospěš do večeraďla na velkou slavnost Božího milosrdenství. Ježíš Kristus vstupuje zavřenými dveřmi ke svým učedníkům, stále tentýž, a přece je zcela proměněný. Jeho pozdrav pokoje přijmi jako výzvu, aby ses oprostil ode všeho, co ruší tvůj klid a tvou soustředěnost. To, čeho budeš svědkem, je dvojnásobným pokračováním: toho, co začalo při poslední večeři, i toho, co se dokonalo na Golgotě.

Dobře se podívej na Ježíšovy oslavené rány. Jsou nespomým dokladem toho, že tu stojí před tebou opět **živý** Syn člověka, který v pátek skonal před zraky všech, když jej přibili na kříž a pak mu ještě kopím otevřeli bok. Jeho rány zůstanou navěky jeho nejvěrohodnější legitimací i královskými insigniemi. Obdobně budou proměněny všechny rány, které utří ti, kdo půjdou s křížem v jeho šlépějích.

Vychutnej s přítomnými jejich úžas i blaženou úlevu, když po tolika hodinách napětí, zklamání, strachu a bolestné nejistoty opět pociťují radost a naději. Jsou připraveni vyznat se ze své hanebné zbabělosti, ale jak vidíš, není času na vysvětlování ani na vzpomínky. Pán se nechce ani slovem vracet k minulosti.

Má na srdci něco zcela jiného. Místo výtky má pro své přátele připraven nový nesmírný dar, který vydobyl svou smrtí: *Jako mne poslal Otec, i já posílám vás*. Chci, abyste nyní nastoupili na mé místo. Nadále to budete vy, kdo budou *hledat a zachraňovat to, co zahynulo*⁽¹⁾. K tomuto poslání Ježíš předává apoštolům i svou moc. Je to moc, kterou tři léta osvědčoval, kudy chodil, když znovu a znovu prokazoval svými skutky, že může *rozkázat nečistým duchům a poslouchají ho*⁽²⁾, a že *má moc odpouštět hříchy*⁽³⁾. Ježíš chce zajistit, aby tato jeho moc pro boj proti zlu ti byla zcela konkrétně a evidentně k dispozici na všech místech a po všechen čas. Jsi tedy nyní svědkem pokračujícího kněžského svěcení, které začalo ve čtvrtek při poslední večeři⁽⁴⁾. Ježíšovým vdechnutím na apoštoly se rodí výsostná instance Božího milosrdenství, aby se ovoce jeho vykupitelské smrti mohlo dostat každému, kdo v něho věří. Pokloň se svému Pánu a poděkuj za tuto nevyčerpatelnou studnici milosti napájenou ze zdroje kalvarského Kříže.

Vzpomeň si, kolika uzdraveným Ježíš řekl, že je zachránila jejich víra. I ty budeš potřebovat zrak víry, abys v těch, komu apoštolové a jejich nástupci udělí Kristem svěřenou moc, viděl a uznával Kristovo pověření. Ježíš zanedlouho vystoupí k Otci a využívá těchto sedmi týdnů mezi Velikonocemi a Letnicemi, aby připravil své věrné na novou situaci a mohl být přítomen nadále všude, kam se rozšíří jeho slovo. Bude mezi námi přítomen díky naší víře. Apoštol Tomáš tu dnes prozířetelně schází, aby ti Pán za týden na jeho příkladu mohl ukázat, že v jeho království se nemá opírat jen o svůj rozum a své smysly, ale o neklamná svědectví víry, na které je založena celá stavba Církve.

Víra je pro tebe více než jen zárukou věrohodnosti a pravdy. Je také silou, která tě do té míry proměňuje, že ty sám se stáváš jejím věrohodným svědkem nikoliv svými slovy, ale svými skutky a celým svým životem. Víra tě uschopňuje, že můžeš *milovat Ježíše, ačkoliv jsi ho neviděl*.

Království nebeské je podobné kvasu⁽⁵⁾. Chceš-li vidět, jak tento kvas víry dokáže narůstat, až *prokvasí všechno*, navštiv tuto prvotní obec věřících, které víra tak proměnila, že začínají žít způsobem života, jaký nemá nic společného ani s jejich okolím, ani s jejich dosavadní životní zkušeností. Pranic se neohlížejí na to, čím žije svět kolem nich, protože jim Ježíš Kristus *daroval nový život*, a oni jsou tímto životem opravdu natolik *proměněni a znovuzrozeni*⁽⁶⁾, že už vůbec *nežijí tak, jak žijí pohané*⁽⁷⁾.

Přestali žít sami pro sebe a začali žít *pevně pohromadě. Jedí pokrm spolu s chudými a potřebnými v radosti a upřímnosti srdce*. Oni tak věří, že v chudých a potřebných slouží samému Kristu, že se jejich život stal strhujícím a přesvědčujícím svědectvím o věrohodnosti jejich víry a o věrohodnosti toho, komu uvěřili. Ti, kteří je pozorují, mohou z jejich jednání a skutků názorně poznávat toho, koho nevidí, Ježíše Krista. *A tak se těší všeobecné oblibě a Pán rozmnožuje den co den počet povolanych ke spáse*. Jestliže již nyní se nám dostává v Kristově společenství tolik požehnání a pokoje, můžeš si představit, jak *budeme jásat v nevýslovné a zářivé radosti, až se nám dostane toho, k čemu míří naše víra*?

Máš víru, která by tě takto proměnila?

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ srov. Lk 19, 10; ⁽²⁾ srov. Mt 9, 2;

⁽³⁾ srov. Mk 1, 28; ⁽⁴⁾ Lk 22, 19; ⁽⁵⁾ Mt 13, 33;

⁽⁶⁾ srov. J 3, 3-6; ⁽⁷⁾ Ef 4, 17

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 2,42–47

(Křesťané) setrvali v apoštolském učení, v bratrském společenství, v lámání chleba a v modlitbách. Všechny naplňovala bázeň, poněvadž se prostřednictvím apoštolů dělo mnoho divů a znamení. Všichni, kteří přijali víru, drželi pevně pohromadě a měli všechno společné. Prodávali všechnen svůj majetek a dělili ho mezi všechny, jak kdo potřeboval. Každý den zůstávali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a jedli pokrm v radosti a s upřímností srdce, chválili Boha a těšili se všeobecné oblibě. A Pán rozmnožoval den co den počet povolanych ke spáse.

2. čtení – 1 Petr 1,3–9

Buď veleben Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista! Protože je tak nesmírně milosrdný, znovu nás zrodil, takže zmrtvýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé. Je pro vás připraveno v nebi; protože totiž máte víru, chrání vás Boží moc (a vede) ke spáse, která se má ukázat (nyní) v poslední době.

A proto budete potom jásat, i když vás snad musí trápit teď ještě na krátký čas všelijaké zkoušky, aby se vyzkoušela vaše víra, vzácnější než pomíjející zlato, které přece bývá čištěno v ohni. Až se pak zjeví Ježíš Kristus, bude vám to ke chvále, slávě a cti. Toho milujete, ačkoli jste ho neviděli; v něho věříte, třebaže ho ještě nevidíte. Zato budete jásat v nevýslovné a zářivé radosti, až dosáhnete cíle své víry, totiž spásy duše.

Evangelium – Jan 20,19–31

Když byl večer prvního dne v týdnu, přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se.

Znovu jim řekl: „Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“

Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: „Viděli jsme Pána.“

On jim však odpověděl: „Dokud nevidím na jeho ruku jizvy po hřebecích a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím.“

Pokračování na str. 5

Velké memento svátku Božího milosrdenství

Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy (2 Kor 1, 3) obrací naši pozornost o druhé velikonoční neděli, na samém počátku velikonoční radosti, ke své »nejotcovštější« vlastnosti, a tou je jeho milosrdenství. Jestliže pokládá za potřebné, aby nás prostřednictvím bl. sestry Faustyny na tento svůj odvěký vztah k nám důrazně upozornil právě nyní, pak je to proto, že jeho milosrdenství obzvláště potřebujeme. Není to však z Boží strany žádný »reklamní tah«. Bůh si nás nechce »koupit« vyhlášením »akční slevy« v oblasti hříchu. Není to ani žádná »generální amnestie«, která ruší očistec a vyprazdňuje peklo. Boží milosrdenství se hlásí ke slovu, protože *kde se rozmohl hřích, tam v ještě větší míře se rozhojnila milost* (Řím 5, 20).

Boží milosrdenství chce smířit člověka s Bohem, aby se člověk mohl vrátit do Božího společenství. Překážkou tohoto společenství je hřích. Boží milosrdenství nám dává nahlédnout do propastné hloubky Boží lásky, abychom si na základě této hloubky uvědomili propast zloby a zkázy, jakou znamená hřích, odvrátili se od zlého a vrátili se k Otci.

Jestliže Bůh zdůrazňuje, že nám vychází vstříc svým milosrdenstvím, neznamená to tedy ani v nejmenším, že se změnil jeho postoj k hříchu jako nepřijatelné překážce synovství v Bohu. Bůh se smilovává nad člověkem nikoliv tak, že se smířil s lidskou hříšností, že ustoupil »tvrdosti našeho srdce« a upustil od těch svých přikázání, která takřka masově nejsme ochotni dodržovat. Bůh nevyhlásil plebiscit, co ještě chceme pokládat za hřích a co ne. Neznamená to, že by začal hřích přehlížet.

Jeho milosrdenství směřuje k tomu, aby nás z moci hříchu

vysvobodilo. Boží náruč se otevírá i těm největším hříšníkům, aby opustili hřích a z ponižujícího stavu se vrátili zpět do otcovského domu, zasedli s Otcem ke stolu jako jeho děti.

Ježíš za svého života přijímal pozvání hříšníků a stoloval s nimi. Nebylo to však proto, že by chtěl dát najevo, že hřích není třeba brát tak vážně. Při těchto setkáních neřikal nevěstkám a celníkům, že se nic nestalo, aby si nelámali hlavu se svými hříchy. On vyhledával hříšníky, protože *přišel hledat a spasit to, co zahynulo* (Lk 19, 10). Ujal se cizoložnice, aby jí pak řekl své poslední a rozhodující slovo: *Jdi a více ne-hřeš*. (J 8, 11)

Boží milosrdenství je průsečíkem Boží lásky a Boží spravedlnosti. Právě proto, že Bůh zná dokonale všechnu hrůzu a důsledky zla, do kterého nás uvrhne hřích, jeho spravedlnost mobilizuje všechnu jeho lásku, aby nás z tohoto neštěstí zachránila. Z hloubky jeho milosrdenství tedy poznáváme, jak se mýlíme, když podceňujeme a volíme hřích. Bůh musel dát v oběť sám sebe, aby otroctví hříchu přemohl. Když nám odpouští, nemůžeme ani v nejmenším zapomínat na velikost dluhu, který je nám odpuštěn. Ježíš nám říká jasně, co Bůh očekává od toho, komu se odpouští mnoho: *že bude mnoho milovat* (srov. Lk 7, 41–48) a tato láska mu už nedovolí, aby znovu zradil a zranil hříchem Lásku, která s ním měla slitování. Boží milosrdenství je mimořádná a nepochopitelná ochota Otce obnovit původní stav milosti a nevinnosti. Jelikož jsme jej porušili svobodným rozhodnutím odvrátit se od Boha, musíme toto rozhodnutí zcela a bezpodmínečně zrušit a změnit tím, že se svobodně rozhodneme vrátit se k Otci. Jeho milosrdenství nám

zajišťuje, že takové naše rozhodnutí nejen neodmítne, nýbrž že na ně toužebně čeká. Instituce, kterou Ježíš ustanovil v den svého vítězství nad smrtí, nám dává příležitost a spolehlivý návod, jak můžeme a máme své dobrovolné rozhodnutí pro návrat do Otcovy náruče, prakticky projevít a uskutečnit.

Boží zákon nepodléhá změně nebo vývoji, protože se mění a vyvíjejí podmínky, ve kterých žijeme. S těmito podmínkami se mění a rozmnožují pouze příležitosti a způsoby, jimiž Boží zákon přestupujeme; mravní zákon sám je však tak neměnný, jako je neměnný sám Bůh a jako je neměnná lidská přirozenost a její vztah k Tvůrci. Jako milující děti tedy nemůžeme zneužívat Otcovu milosrdnou dobrotu a myslet si troufale, že to či ono snad ještě nebude tak velký hřích, nýbrž naopak musíme žít v posvátné bázni, zda tím či oním již nezpůsobíme zámutek svému nejlaskavějšímu Otci. To není bázeň strachu, nýbrž bázeň lásky. Boží milosrdenství však nikoho neopravňuje, aby si vytvořil svědomí široké jak formanská plachta.

Největší překážkou pro Boží milosrdenství je netečnost a tvrdost lidského srdce. Proto největší zázraky Božího milosrdenství se uskutečňují tam, kde Bůh může překonat tuto největší překážku, *odejmout člověku srdce z kamene a dát mu srdce z masa* (Ez 11, 9). Zdá se, že takovýto »zásah« do nitra zatvrzelých a odmítajících hříšníků umožňuje Bohu mimořádná obětavost a ochota k výkupnému utření těch duší, které se Bohu samy dobrovolně nabízejí jako smírné oběti. To jsou duše, které díky své lásce k Bohu pochopily mechanismy Božího milosrdenství a daly se mu zcela k dispozici. Svědčí o tom i rostoucí počet světců – trpitelů (např. Maxmilián Kolbe, otec Pio, Terezie z Lisieux, Edit Steinová, Anna Schäfferová a další). Největším

**Naše minulost patří
Božímu milosrdenství.**

v j v

**Naše budoucnost Boží
prozřetelnosti.**

v j v

**Naše přítomnost Boží
lásce.**

příkladem je nám ovšem v tomto směru nejposlušnější Dcera Otce, Ježíšova spolutrpitekka a spoluvykupitelka Panna Maria. Tyto jasné stálice na nebi svatých ukazují cestu, po které by měla kráčet celá Církev Kristova. Ona je jeho tělem, ale toto tělo se nejdříve dobrovolně vydalo na smrt za hříchy světa. Záchraně světa pranic nepomůže nějaká nová církevní »ústava«, nové struktury a volební mechanismy, které si vymyslel tento svět. *Moje království není z tohoto světa* (J 18, 36), řekl Ježíš před soudním tribunálem, který jej poslal na smrt. Kdo chce prospět Církvi, ať se vydá cestou její Hlavy: *Ježíšova cesta je cesta bezpodmínečné a nejpokornější poslušnosti, naprosté věrnosti a bezvýhradné oběti*. Vymyšlení jiných cest jen mate lidem hlavy a odvádí je od *toho jediného, čeho je zapotřebí*, a to je na pováženou zvláště v této době, kdy se tak *hojnou měrou rozmnožil hřích*. To jedině, čeho je dnes zapotřebí, **je pokání a smír**, protože není žádné jiné cesty, jak spolupracovat s nezaslouženým darem Božího milosrdenství. A bez Božího milosrdenství, tj. neotevřeme-li mu dokořán brány svým pokáním, *všichni zahyneme* (srov. Lk 13, 1–5).

Pro Boží milosrdenství vás vybízím: Přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou. To ať je vaše duchovní bohoslužba. A nepřizpůsobujte se již tomuto světu, ale změňte a obnovte svoje smýšlení. (Řím 12, 1n)

Lubomír Štula

Moderní gnosticismus: víra bez skutečnosti

Moderní gnosticismus představuje spekulativní zdůvodnění své »filozofie neuskutečněného«: Je to filozofie zmrtvýchvstání, aniž by Kristus skutečně ve svém těle vstal z mrtvých.

1. »Filozofie neuskutečněného« – mystické zkrácení křesťanství

»Božské se takhle uskutečnit nemohlo; nebo: co se takto uskutečnilo, nemůže být božské.«⁽¹⁾

Toto tvrzení je z 1. svazku knihy *Život Ježíšův* od Davida Friedricha Strausse a představuje nám tak základní dogma moderní racionalistické exegeze (výkladu Písma) při jejím pokusu **vymazat historickou hodnotu toho, co vypráví evangelia**. Podle této filozofie Bůh nemohl jednat v dějinách skrze jednotlivé činy (zázraky) a ještě méně se mohl stát jedním z lidí. Bůh může jednat jedině skrze věčné a univerzální zákony přírody a myšlení, které nepřipouštějí žádnou výjimku a žádné porušení. Strauss se domnívá, že toto tvrzení mu dovoluje rozlišovat ve vyprávění evangelia mezi skutečností a mýtem. »Že některá zpráva je *nehistorická*, že to, co se tu vypravuje, *se tak nemohlo stát*, se pozná především podle toho, *když je to neslučitelné se známými a všude platnými zákony dění*.«⁽²⁾ »Tam, kde nám nějaká zpráva oznamuje zjevení nebo příhodu, která

se měla stát přímým Božím působením (zjevení Boha, hlasy z nebe) nebo skrze lidské individuum v důsledku nadpřirozené vybavenosti (zázrak, prorocství), tam nemůžeme připustit žádný historický vztah.«⁽³⁾ Při výskytu takové zprávy, která leží mimo logiku a mimo svět představ, tedy v oblasti *mýtu*, je třeba hledat její vznik v **mystickém a iracionálním zanícení prvního křesťanského společenství**. »Mýtus má v sobě dvě stránky, první, že je nikoliv skutečností, nýbrž za druhé že vznikl jako něco vybásněného, co vychází z duchovního rozpoložení určitého společenství.«⁽⁴⁾

»Kritické« zkoumání evangelií rozlišuje mezi historickou skutečností – souborem »přirozených« událostí, které se skutečně staly – a mýtem – souborem vyprávění, která se týkají »nadpřirozeného« a jsou výsledkem obrazotvornosti a výmyslů. Toto rozlišování je od Strausse až k Bultmannovi základní teorií, na které se zakládá velká část tzv. **historicko-kritické metody**. Jedná se o exegezi, jejíž kritické výroky, jak bylo právem poznamenáno, jsou pouhým *výkladem filozofie neuskutečněného*.«⁽⁵⁾ Tato filo-

Po svém utrpení poskytl Ježíš svým učedníkům mnoho důkazů, že žije. (Srov. Sk 1,3)

zofie není ochotna uznat Boha jako vždy přítomný subjekt dějin a neuznává jeho činnost, jeho *jednotlivé činy v prostoru a v čase*.

Takto stojí tato filozofie v otevřeném protikladu k celé křesťansko-židovské zkušenosti, kterou popisuje Luigi Giussani následovně: »Všechny symbolické odkazy na sebezjevení Boha mají něco společného, co je možno označit jako Boží jednání: že se svými historickými zásahy projevil jako Pán dějin, že si může posloužit *jednotlivcem*, že dějiny se skládají z ryzích jednotlivostí, ale také, že Bůh si všechno toto jedinečné sám *vybírá a volí*. Že jednou zvolený jedinec, se kterým se Bůh v zjevném projevu lásky přímo identifikuje, je vyvolený k tomu, aby všem oznámil, kdo je to Bůh, Pán všech lidí.«⁽⁶⁾

Bultmann naproti tomu prohlašuje: »Jestliže to, co je mimosvětské a božské, se představuje jako světské a lidské, to, co je z onoho světa, jako na tomto světě, pak se jedná o mýtus.«⁽⁷⁾ »Mýtus je zpráva o dění nebo události, ve které působí nadpřirozené nebo nadlidské síly nebo osoby«⁽⁸⁾. « A takové chápání přý nemůže být *modernímu* člověku navrženo, protože on už udělal nevratný krok od mystického pojetí k přirozenému chápání přírody. Bultmann se nás snaží přesvědčit, že: »Není možno

používat elektřiny a radiového přijímače, využívat v léčení nemocí moderní lékařské a klinické prostředky, a současně věřit na svět duchů a zázraků Nového zákona«⁽⁹⁾.«

Toto konstatování je ve své elementární nezaujatosti cenné, neboť ukazuje, že *pozitivismus* představuje ve skutečnosti opravdovou *filozofii apriori*, která stojí za tzv. *historicko-kritickou exegezi*. Vědecká metoda vymezuje hranice toho, co (podle ní) skutečně existuje, a všechno, co tento (její) prostor překračuje, patří nutně do oblasti mýtů. Bultmann dospěl k závěru: »Moderní myšlení, tak jak se k nám dostalo v dějinách, je *kritikou novozákonního obrazu světa*. *Zkušenost se světem a jeho ovládním* se vědou a technikou rozvinula do té míry, že už žádný člověk nemůže a taky netrvá na novozákonním obrazu světa«⁽¹⁰⁾.«

2. Víra bez zmrtvýchvstání. Od pozitivizmu k idealismu

Tento výprodej historických pravd vyprávěných v evangeliích, pokud jde o nadpřirozeno, musí se však vyrovnat s jedním zcela zásadním problémem: jak mohla za takto změněných předpokladů vzniknout křesťanská víra? Ze zorného úhlu Církve předpokládá víra *zmrtvýchvstání*
Pokračování na str. 6

Liturgická čtení – pokračování ze str. 3

Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ Potom vyzval Tomáše: „Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.“

Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj!“

Ježíš mu řekl: „Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.“

Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

Ježíše Krista, jeho vítězství nad smrtí a **neklamný důkaz jeho božského bytí**. Teprve po tom, co se zmrtvýchvstalý Kristus tělesně zjevil, začala být víra *rozumně* možná. Pro Církev se stala fyzická zkušenost se zmrtvýchvstalým Kristem transcendentální podmínkou víry. Z pohledu Strausse a Bultmanna se tato otázka komplikuje, protože podle něho *zmrtvýchvstání se nemohlo stát*. Pak ovšem se základ víry nemůže opírat o *vnější, objektivní skutečnost*, nýbrž je nutno jej hledat v subjektu, v *náboženské potřebě* jeho já. Tak nám náboženské vědomí představuje »Krista víry«, respektive Bohočlověka, jako »dějinného Ježíše«, který byl zidealizován. Zvětšuje se tak mesiánský obraz Ježíše v jakém si ideálním prostoru bez času, ve kterém se jeho záhuba ve smrti na kříži vysvětluje a překonává.

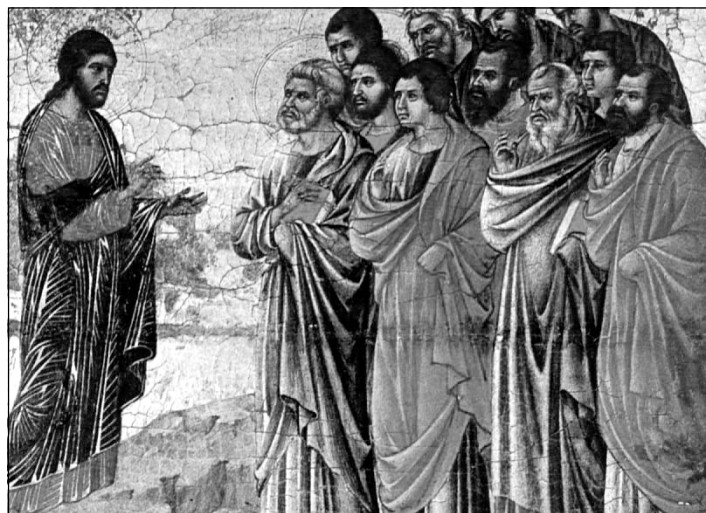
V tomto smyslu Bultmann píše: *Zmrtvýchvstání je spíše samo o sobě předmětem víry.*⁽¹¹⁾ Tedy podle něho víra zdůvodňuje zmrtvýchvstání a nikoliv zmrtvýchvstání víru. »*Zmrtvýchvstání nemůže být věrohodným zázrakem*, podle kterého může někdo s jistotou věřit v Krista.«⁽¹²⁾ »Nikoliv jen proto, že zmrtvýchvstání jako mystická událost je (historicky) neověřitelná.«⁽¹⁴⁾ Bultmann sice uznává: »Není sice možno popřít, že Ježíšovo zmrtvýchvstání je v Novém zákoně na mnoha místech použito jako věrohodný zázrak. Například když se říká, že Bůh tím podal důkaz o věrohodnosti Krista. (Sk 17,31) Podobně je tomu tak i v legendách o prázdném hrobu a ve velikonočních příbězích, které vyprávějí o zjevení Zmrtvýchvstalého v lidském těle (zvláště Lk 24,39-43). Ale to jsou nepochybně pozdější výtvoři, o kterých Pavel nic neví. Ovšem sám Pavel přijímá nakonec Kristovo zmrtvýchvstání na základě vypravování očitých svědků jako historickou událost. (1 Kor 15,3-8)«⁽¹⁴⁾ Ale podle

Bultmanna se zde jedná o jednostrannou argumentaci, ačkoliv vůbec nevíme proč.

Podle Bultmanna je nepochybné jen to, že *zmrtvýchvstání Krista* je pro Nový zákon *eschatologickou skutečností*⁽¹⁵⁾, znamením konečného vítězství nad smrtí. V tomto smyslu není ovšem podle něho »velikonoční událost jako zmrtvýchvstání Krista žádnou historickou událostí«⁽¹⁶⁾. Historická je pouze *velikonoční víra prvních učedníků*, jejich »vizionářské zážitky«⁽¹⁷⁾. Velikonoční víra prvních učedníků tedy není faktum, kterému věříme«⁽¹⁸⁾, nýbrž důvěra v eschatologickou událost, jejíž přítomná aktuálnost – zmrtvýchvstání a vítězství nad smrtí – nachází své mystické vyjádření v Kristu. *Pojem víry*, který nám tu historickokritická exegeze vyprodukovala, *předpokládá popření zmrtvýchvstání jako historicky skutečné události*. Víra tedy podle Bultmanna nespočívá na skutečnosti, nýbrž idealizuje si fakta, která si umisťuje do mystického horizontu. Pozitivistický předpoklad, podle kterého skutečné je jen to, co je předmětem vědy, zahrnuje v sobě *idealistickou zkratku víry*: tento předpoklad je součástí »náboženského vědomí«.

3. »Historický« Kristus a »věčný« Kristus

K této zkratce dochází z duchovně historického hlediska při přechodu od Kanta k Hegelovi. V této souvislosti byla vypracována »filozofie neuskutečněného« jako prostředek, který má vysvětlit, *jak vznikla víra z neuskutečněného*: víra v Kristovo zmrtvýchvstání bez historického Krista. Jestliže historický Kristus nebyl Bůh, jak bylo pro církevní obec možné, že dospěla od historické skutečnosti k mýtu, od historického Krista k věčnému Kristu? Bylo tu vysvětlení Samuela Reimara, podle kterého víru ve zmrtvýchvstání vymysleli první učedníci, aby si udrželi po Mistrově smrti

Toho Ježíše Bůh vzkřísil, a my všichni jsme toho svědky. (Sk 2,32)

svou náboženskou a politickou roli. Tato teorie se však jevila jako příliš hrubá, neuspokojivá, a tedy nepřesvědčivá. Proto Kant a idealisté navrhli jinou cestu. Víra nevychází z praktických úvah, nýbrž z ideálních potřeb našeho ducha, který vysvětluje skutečnost ve světle absolutní ideje. Tímto způsobem je obsahem ideálu »věčný Kristus«⁽¹⁹⁾, nikoliv onen »dějinný«. Historický Kristus podle těchto idealistů představuje pouze nedokonalý a přechodný příkladný nárys božského modelu, který je prý přítomen v našem duchu. Tímto způsobem může Kant zavrhnout zmrtvýchvstání, jehož idea »je sice způsobu lidského smyslového představování velice přiměřená, ale velice zatěžuje rozum i v jeho víře v budoucnost«⁽¹⁹⁾. Ve skutečnosti píše Kant na jiném místě: »Kdo by tak miloval své tělo, že by je chtěl s sebou vláčet i na věčnost, když se ho může zbavit?«⁽²⁰⁾ Na druhé straně se Kantovi zdá, že by mohl uctívat *Ideu Krista* jako věčný model mravní dokonalosti a zdroj pravé víry. S Hegelem však se dokončuje přechod od historického k věčnému evangeliu, který, pokud jde o šíři své perspektivy, nemá precedent.⁽²¹⁾ Tento přechod pak nachází právě v pojmu zmrtvýchvstání svůj klíčový bod. Podle Hegela je ve

skutečnosti nejdříve zmrtvýchvstání, pokud jde o *smrt* historického Krista, tedy empiricky ověřitelného individua Ježíše z Nazareta, možné. Tato smrt jakožto smrt konečného umožňuje potvrzení nekonečného, univerzálního Bohočlověka a nikoliv už jedinečného, jak tomu bylo u Ježíše. Ježíšova smrt představuje pro jeho učedníky absolutní *bolest*, absolutní *propast* mezi božským a lidským, konec jejich snů. Z bolesti a lásky vyrůstá potřeba *smíření*, které si po tom, co zmizelo *individuum*, vytváří nyní svou *Ideu*, kosmického Bohočlověka, Ducha, ke kterému se přiklání. V tomto smyslu je to »vědomí křesťanské obce, které vytváří přechod od obyčejného člověka k Bohočlověku«⁽²²⁾. *Kristus vstává pro obec*: potřeba zmrtvýchvstání vytváří *zmrtvýchvstání, tvoří si věčného mimočasového Bohočlověka*. Ten však podle Hegela není totéž co historický Kristus, který byl sice mimořádnou postavou, ale skončil svou existenci ve znamení porážky podobně jako Sokrates. Tato porážka však vyvolává ve vědomí obce určitý druh sublimace. Stává se znamením vítězství, obrácení smrti v život. Zbožštění Krista nahrazuje jeho porážku – je to výron náboženského vědomí, které znovu poznává svůj vlastní

ideál v člověku z Golgoty. Tato apoteóza Bohočlověka se tedy nezakládá na faktech a tím méně na zkušenosti prázdného hrobu a zmrtevýchvstalého Krista či na očitéch svědčích, nýbrž na jeho smrti, na prázdnotě, kterou jeho nepřítomnost po sobě zanechala. Víra církve prý vyrostla z naplnění prázdnoty a z idealizace události, která se neuskutečnila, jakožto ideální zjasnění mrtvého. Víra tak dovoluje, aby se to, co se nikdy nepříhodilo a co žádný svědek nemohl vidět, stalo skutečností.

Tento filozofický idealismus ospravedlňuje paradox, na jehož základě se předmět víry zakládá na této víře a nikoliv víra na svém předmětu. Kristus podle tohoto idealistického paradoxu je »Bůh a vstal z mrtvých, protože to odpovídá věčnému ideálu, který je imanentní duchu. Jeho historická podoba je pouhým podnětem, který má probudit v našem vědomí ideální postavu, která je tu k dispozici. O takové věčné existenci, která je plodem náboženské potřeby

a touhy po smíření konečného s nekonečným, neví prý historický Ježíš vůbec nic. Podle těchto geniálních autorů, či lépe falešných proroků, našla jeho existence ve smrti pouze svůj hrdinný a smutný konec. Onen jiný život, který začíná zmrtevýchvstáním, nepatří jeho osobní historii, nýbrž oné církevní obci. *Idealismus tak představuje spekulativní zdůvodnění »filozofie neexistujícího«, filozofie o zmrtevýchvstání bez Zmrtevýchvstalého.*

Jak nám Strauss připomíná, předpověděl tuto »novou víru« již Baruch Spinoza, onen Spinoza, který napsal Oldenburgovi: »Abych se konečně jasně vyjádřil k třetí části mého názoru, říkám, že ke spáse není přímo nutné poznat Krista podle těla, ale že on je zcela něco jiného než onen věčný Syn Boží, tzn. ona božská moudrost, která se ukázala ve všech věcech a nejvíce v lidském duchu, hlavně pak v duchu Krista Ježíše.«⁽²³⁾

30giorni 5/1996

Překlad -Iš-

Poznámky:

- 1) D. F. STRAUSS, Das Leben Jesu kritisch bearbeitet, Bd. I, Tübingen 1840, S. 2.
- 2) Tamt. 100.
- 3) Tamt.
- 4) Tamt. 99.
- 5) U. REGINA, La vita di Gesù e la filosofia moderna. Uno studio su David Friedrich Strauss, Brescia 1979, S. 132.
- 6) L. GIUSSANI, Wem gleicht der Mensch, Einsiedeln 1987, S. 20.
- 7) R. BULTMANN, Das Problem der Entmythologisierung der neutestamentlichen Verkündigung: Neues Testament und Mythologie, München, 1985, S. 23 Anmerkung 20.
- 8) R. BULTMANN, Zum Problem der Entmythologisierung, in Kerygma und Mythos, II, Hamburg 1965, S. 180.
- 9) R. BULTMANN, Das Problem der Entmythologisierung, S. 16.
- 10) Tamt., S. 15.
- 11) Tamt., S. 59.
- 12) Tamt.

- 13) Tamt.
- 14) Tamt., S. 58-59.
- 15) Tamt., S. 59.
- 16) Tamt., S. 61.
- 17) Tamt.
- 18) Tamt., S. 62.
- 19) I. KANT, Die Religion innerhalb der Grenzen der bloßen Vernunft, Theorie-Werkausgabe, hg. von W. Weischedel, Frankfurt 1968, Bd. VIII, S. 793, Anm.
- 20) I. KANT, Der Streit der Fakultäten, Theorie-Werkausgabe, hg. von W. Weischedel, Frankfurt 1968, Bd. XI, S. 305.
- 21) K tomu srovnej M. BORGHESE, L'età dello Spirito in Hegel. Dal Vangelo „storico“ al Vangelo „eterno“, Rom 1995.
- 22) G. W. F. HEGEL, Vorlesungen über die Religionsphilosophie, Bd. II (Sämtliche Werke 16), Stuttgart 1965.
- 23) B. SPINOZA, Briefwechsel, 73. Brief: An Heinrich Oldenburg, Leipzig 1914, S. 277.

Proti pokusům znovu a znovu se vracející gnóze

Tak se vyjádřil Pavel VI. r. 1970 na jednom mezinárodním sympoziu v Římě na téma »Resurexit«, aby znovu potvrdil, že Kristovo zmrtevýchvstání je nesporným faktem.

Liturgie je velikým pokladem, který chrání naši víru. Sekvence *Victimae paschali laudes* (»Velikonoční oběti«, kancionál č. 406), kterou se Církev modlí nebo kterou zpívá ve velikonoční době, popisuje překrásnými slovy, co se událo onoho rána prvního dne: *Se smrtí život utkal se v podivuhodném zápase, Pán žítí učinil ten div, zemřel, a v slávě vládne živ.* V této sekvenci nám Marie Magdaléna vypráví, jak došlo k onomu vítězství: *Řekni nám, řekni, Maria, cos tam u skály spatřila. Prázdný hrob, z něhož vstal můj Pán, a plátno, v němž byl omotan.* Tato stručná a jednoduchá slova obsahují celou velikonoční víru ve zmrtevýchvstání a v hmatatelné působení spásy, jaká z této události plyne všem, kdo se nazývají křesťané. Neboť krátká věta Marie Magdalény nám připomíná stále znovu to, že počátek i trvání víry jsou nerozlučně spojeny se dvěma slovy, respektive dvěma slovesy: *uvidět a dosvědčit*, co bylo možno vidět, aby zazářila sláva celé události.

Ve 20. kapitole Janova evangelia, v kapitole zjevení Pána, který právě vstal z hrobu, můžeme si ověřit, že víra ve Zmrtevýchvstalého vychází z vidění: z ověření hmatatelných znamení jeho zmrtevýchvstání jako historické události, a to na vlastní oči. Sloveso *vidět* se svými rozličnými nuancemi a významy se vyskytuje v pouhých 25 verších třináctkrát. Čtyři osoby si postupně ověřily zkušenost vidění: nejdříve učedníci – Miláček, který přišel k hrobu spolu s Petrem, pak Marie Magdalská, pak kruh apoštolů bez Tomáše a nakonec Tomáš spolu s ostatními apoštolů. V jednotlivých úsecích se

uskutečňuje postupné očišťování pohledu, který začíná úžasem z patření na živoucího zmrtevýchvstalého Ježíše (Marie Magdaléna nejdříve myslila, že je to zahradník), až dospěje k úvaze o tajemství Pána, který se zjevuje. Nejdříve používá evangelista řecké sloveso *blépein* (vidět), pak *theórein* (pozorně sledovat, pozorovat) a konečně dokonavý způsob slovesa *heóraka* (vědomě poznat, získat jasný názor). Tím je konečně myšleno rozjímání o zjeveném tajemství.

Když Maria oznámila, že kámen od hrobu je odvalen a hrob je prázdný, spěchají Petr a Jan k hrobu. Přicházejí k hrobu oba, ale Miláček se spokojí s tím, že vidí některé důkazy zmrtevýchvstání: prázdný hrob a svinutá plátna bez mrtvoly. *Viděl a uvěřil* (J 20,8), a to ještě dříve, než uviděl samotného Pána. Jedná se při tom o intuici, záskmit naděje, kterou Jan chová ve svém srdci, o klidný a zřetelný souhlas s tajemstvím zatím zčásti nevysvětlitelným. Jeho ústa však ještě nepřetékají radostí, a proto před ostatními apoštolů mlčí. Vracejí se s Petrem opět domů, *neboť ještě nerozuměli Písmu, že Ježíš musí vstát z mrtvých* (J 20,9). Zcela zásadní je skutečnost, že učedníci nejdříve nebyli na Ježíšovo zmrtevýchvstání připraveni. Ukazuje se, že zmrtevýchvstání bylo pro ně zcela neočekávanou událostí, nic apriorního, nic, co by bylo předem jasné a v co by nutně museli uvěřit a očekávat to. Z toho důvodu je jejich svědectví o to věrohodnější, když se zjistitelná znamení stávají stále zřetelnějšími a od nesmělé intuice jediného Jana dospějí k nezvratné jistotě. Donatus

Mollat píše: »Toto stadium naprosté nepřipravenosti a současně slepoty svědků zmrtvýchvstání je podstatné: radikální nepřipravenost ještě více zvýrazňuje působení božského zásahu ve smyslu tvůrčího aktu. Velikonoční víra byla pro Ježíšovy učedníky současně probuzením.«

Ve druhém vyprávění se Ježíš zjevuje Marii z Magdaly. Na rozdíl od obou učedníků ona zůstává venku před hrobem a pláče. Ve srovnání s předchozím vyprávěním je zde možno pozorovat pokrok: předtím zde byla jen znamení a sporadické indicie. Nyní je přítomen Ježíš se svým tělem a na základě této přítomnosti zjistí její pohled změnu. Nejdříve jej pozoruje (*theórein*) a nepoznává jej. Domnívá se, že je to zahradník. Když jej pak pozná, nazývá jej *Mistr* jako za života. Konečně jí Ježíš oznamuje své nanebevstoupení: *Nezadržuj mě! Neboť jsem ještě nevystoupil k Otci... ke svému Otci a k vašemu Otci.* (J 20, 17) To je pravé velikonoční poselství, které Ježíš sám ohlašuje. Maria pak jde k učedníkům a oznamuje jim: *Viděla jsem Pána (heóra-ka – perfektum od hórán).* Nenazývá ho »Mistr«, ale »Pán«.

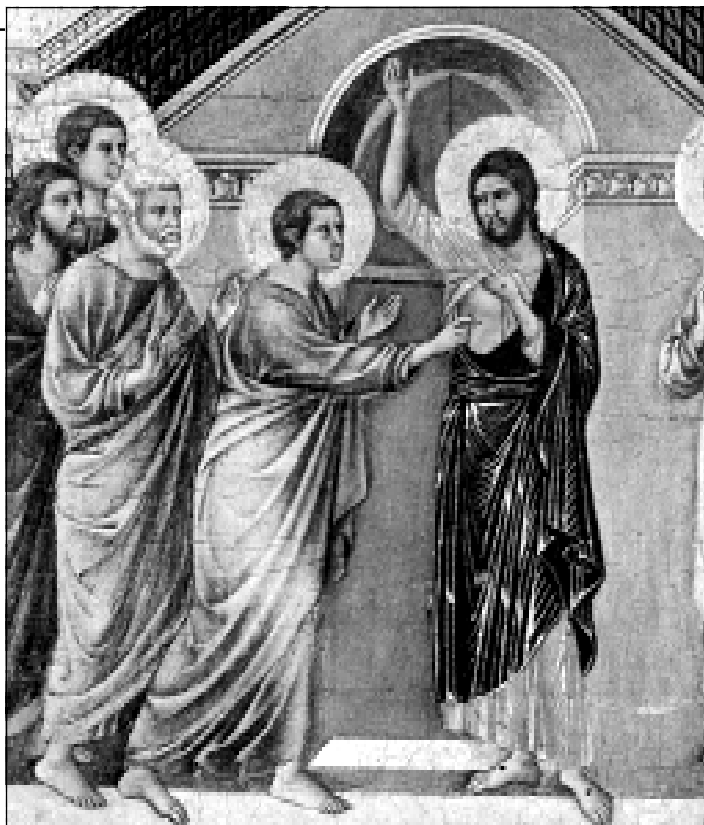
Ve třetím vyprávění se Ježíš poprvé zjevuje učedníkům, kteří

Marie Magdalská šla a zvěstovala učedníkům: „Viděla jsem Pána...“ (Jan 20, 18)

pro strach před Židy zavřeli dveře domu. Ježíš prochází zavřenými dveřmi do jejich středu, což se dvakrát zdůrazňuje. Jak píše Mollat, je toto zjevení pravá christofanie. Kdo vidí Ježíše, tomu se zjevuje transcendentce jeho bytí, že je Božím Synem a Pánem, který může vstoupit kamkoliv třeba zavřenými dveřmi.

V posledním vyprávění se Ježíš zjevuje apoštolům znovu o týden později. Nové je na tomto vyprávění to, že je přítomen Tomáš. Ten poprvé mezi nimi nebyl a zdráhá se uvěřit svědectví Marie a svých přátel. Tomáš požaduje viditelný důkaz a Ježíš mu vychází vstříc: ukazuje mu rány po svém utrpení. Před touto evidentní skutečností i nevěřící Tomáš kapituluje: *Pán můj a Bůh můj!* Po tomto věřícím vyznání následuje ovšem Ježíšova výtka: *Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi.* Některým exegetům působí tento verš velké potíže. Tak např. Bultmann, velký kritik historičnosti evangelií, chápe Ježíšovu výtku jako napomenutí pro církve, jako apologii zásady *sola fides* (jedině samotná víra), protože Bultmann neuznává, že jde o událost, která se skutečně stala, nýbrž že se jedná o zcela vnitřní společenství s Bohem. Ježíšovo blahoslavenství patří podle Bultmanna těm, kteří uvěřili bez »nároku« na vidění. Pro Bultmanna musí čtenář událostí, o kterých vypráví 20. kapitola Janova evangelia (prázdny hrob, velikonoční zjevení), chápat nikoliv jako reálná fakta, nýbrž jako symbolické představy, které mají učinit působení kříže pochopitelnějším.

Jak naopak píše Mollat, ukazuje konec Janova evangelia, že víra v Krista, toho, který vstal z mrtvých, se zakládá především na svědectví těch, kteří *viděli* prázdny hrob a živého Pána. Historická realita těchto událostí, které svědkové dosvědčují, je jediným důvodem jejich svědectví. Ježíš kárá Tomáše jen proto,

Protože jsi mě uviděl (Tomáš), uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.“ (Jan 20, 29)

že nepřikládá víru věrohodnému svědectví svých přátel a události, o které oni svědčí.

Víra Církve staví po všechny časy na zprávě očitých svědků. Jak říká Jean Guittou, nejedná se zde o svědky v dnešním právnickém smyslu; neboť oni se neomezují věcně na to, co viděli, nýbrž svědčí i o smyslu respektive tajemství, které se v těchto skutcích skrývá. To je vlastní křesťanské svědectví, o kterém píše Jan ve svém prvním listě: *O tom, co bylo od počátku, co jsme slyšeli, vlastníma očima viděli, bedlivě pozorovali a čeho jsme se svými rukama dotýkali, to zvěstujeme a svědčíme o Slovu života: Život se zjevil a my jsme ho viděli, Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám. Co jsme tedy viděli a slyšeli, zvěstujeme vám, abyste i vy měli s námi společenství. Naše společenství je totiž s Otcem a jeho Synem Ježíšem Kristem.* (1 J 1, 1-3)

To, že Tajemství samo zvolilo tuto cestu, aby se zjevilo, působilo vždy pohoršení a vyvolávalo námitky proti křesťanskému poselství, a to i v dnešní

současné církvi. Na toto téma se konalo mezinárodní sympozium v r. 1970, kterého jsem se mohl také účastnit. Při jedné audienci, kterou Pavel VI. udělil účastníkům sympozia, odchýlil se od připraveného textu a řekl ve volné řeči: »Moji pánové, je velmi důležité, abychom udělali toto empirické a smysly postižitelné faktum velikonočních zjevení dostatečně zřetelným. Neuděláme-li to, pak křesťané jdou vstříc nebezpečí, že se křesťanství změní v gnózi.«

Na pozdějším místě své řeči, která byla zveřejněna, pokračoval Pavel VI. v této tematické a hovořil o »pokusech stále znovu a znovu se vracející gnóze, jejíž hrozivá tendence směřuje k nenápadnému vyprazdňování celého bohatství a významu toho, co je přímo ze své podstaty událostí, totiž vzkříšení Vykupitele«. Jako praktické důsledky pak jmenoval **popření dějinné hodnoty evangelií a čistě mystické a morální chápání tělesného zmrtvýchvstání Ježíše Krista.**

30giorni 5/1996
Překlad -Iš

V duchu a pravdě

Znáte tu atmosféru, kterou si lidé vytvářejí v příjemných večerech svého posezení u teplého jídla, při doušcích čaje či kávy a při sledování televizních novin, jak si na to v řadě dnů a roků už docela zvykli, tak, jako si už zvykli v běhu událostí sledovat kdeco, takže je z jejich pohody nějaká maličkost už jen tak nevyruší...?

Ale jak přece jen zbystří pozornost při sledování nějaké tragické události! Pak je to možná docela na chvíli i vyruší z jejich poklidu, nebo docela, aspoň někomu z nich, to vezme chuť k jídlu a k dalšímu prodlévání v bezstarostnosti u televizoru...

Nicméně – jaký je to rozdíl proti tomu, když se něco bolestného dotkne té pohody bezprostředně, přímým zásahem a zapůsobí jako blesk z čistého nebe – úplně jinak než jen jako obraz z televizoru!

Vzpomínám na takovou atmosféru v jedné rodině (i když tu ještě tolik nebyly televizory), jak bylo v okamžiku po všem, jak i ta teplá večeře, vonící na plotně, zůstala nedotčena až do rána, protože to tehdy všechny připravilo i o spánek – v nemožnosti usnout nad tím, když té rodině nějaký člověk přinesl zprávu o tom, že v nemocnici právě zemřel na následky těžkých zranění při tragické nehodě, jejich nejbližší: syn, bratr.

Teprve toto byla skutečná účast v bolesti – její živá a drásající přítomnost. Zde promluvil láska pokrevního vztahu, nebo jinak řečeno – pokrevní vztah skutečného bratrství dal průchod lásce ve vřelém citu bolesti a lítosti.

To už nebyla jen obrazovka a víceméně neosobní sledování utrpení druhých! To už bylo docela něco jiného.

Kdo by si to mohl přát, něco takového prožívat!

A přesto bychom si to měli v jednom případě co nejvíce přát. Dokonce bychom o to měli co

nejvíce usilovat! Je to naší nejvyšší povinností, protože to je i největší příkazání! Nechat se nejen dotknout, ale docela protknout tragickým utrpením a smrtí našeho božského Bratra, Ježíše Krista. A také se – v tichém ustnutí pokorného úžasu – nechat zcela naplnit jásavou radostí nad jeho vítězstvím. Radostí jakoby ještě poznamenanou prožitým utrpením. Radostí bez jakékoliv rozvernosti nezající posvátné bázně.

Jen uvažme, v jaké pohodě prožíváme velikonoční svátky.

V kostele jsme se na ně připravovali postními dny svého usebrání, nasloucháním a rozjímáním o tom, co se kdysi odehrálo. Slavné bohoslužby Svätého týdne a velikonočního oktávu nám plasticky přibližují, co se tehdy stalo, pašje a evangelia nám to dramaticky líčí...

Jaký je v nás dopad skutečnosti toho všeho? Dopustíme, aby se to nějak dotklo setrvačnicku naší pohody?

Dovedeme si upřímně odpovědět na otázku – co nebo kdo nás připravil o schopnost skutečné účasti na bolesti a utrpení druhého? O schopnost tiché, takřka mystické radosti nad radostí druhého? – A kdyby to byl jen tak někdo, ten „druhý“! Vždyť je to sám Bůh, ten, který nás stvořil! Ten, který nás nezavrh, když jsme zavrhlí my jeho, naopak, sám sebe přišel zavrhnout, aby nemusel zavrhnout nás!

Kdo nebo co nás připravilo o schopnost pravé vnitřní radosti z božských tajemství v duchu a v pravdě, když se musí nazozovat koncertováním v chrámech v době největších výzev ke ztišení a usebrání – v samé blízkosti Vánoc či Velikonoc? Nebo když se nahrazuje zvaním k laciným sentimentálním kytarovým hrátkám – při týchž tajemstvích (a aby ani děti nepřicházely zkrátka, i pro ně se roztáčí malé rondo u oltáře

v „kolo, kolo mlýnské, za čtyři rýnské“)?

Zvykli jsem si i toto všechno považovat za součást naší pohody! Jenže měli bychom si uvědomit, měli bychom vědět a nesmazatelně si zapsat do srdce tu skutečnost – že dokud nepochopíme, že náš život musí být životem obětí a námah, (chceme-li aby byl i životem pravých radostí v duchu a v pravdě), ne bezstarostné pohody, ve smyslu: máš se dobře, máš všeho hojnost, i bezpečí, uživej si, jez a pij, vesele hoduj – dokud toto nepochopíme, pak se budeme marně namáhat dosáhnout svého štěstí a dojít tam, kam máme dojít!

Ne jen tak pro nic za nic nám tyto pravdy evangelium znovu připomíná! Ne jen tak pro nic za nic jsme znovu prožili dobu postní v rozjímání nad pokáním, a nyní dobu velikonoční, – abychom to všechno nevnímali znovu jen jako z té televizní obrazovky!

Vždyť by se nám měla přímo zařezávat do srdce ta slova: „Kristus Ježíš, ačkoliv má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl... poslušný až k smrti na kříži...“ (Flp 2,5–9)

Nebo slova: „Bratři, nevíte, že kousek kvasu prokvasí celé těsto? Odstraňte ten starý kvas, aby se z vás stalo nové těsto... Vždyť

Křesťanství a křesťanské zásady zde nejsou na to, aby se vyzvedávaly o nedělích a svátcích; musí platit v každodenním životě, musí platit ve veřejném a zvláště v politickém životě. Viděli jsme, kam jsme došli, když jsme opustili základy křesťanství: do propastí, ve které se nyní nacházíme.

Konrád Adenauer

naš velikonoční Beránek – Kristus – je již obětován... slavme svátky ne se starým kvasem...“ (1 Kor 5,6–8) – totiž i my se obětujeme a odstraňme starý kvas těch různých atrakcí a světských nánosů a „...slavme svátky... s poctivostí a životem podle pravdy“ (1 Kor 5,8).

Nechápat to a nechopit se toho – to by znamenalo nechávat Krista dál trpět, zatímco my se ani teď dál nenecháme rušit ze své pohody a zdání o tom, jak je všechno růžové...

Ale co když nás potom z té pohody vyruší Bůh sám – ve snaze otevřít nám oči a otevřít i naše srdce? Tak jako té rodině, s bolestným navštívením? Dokážeme to potom přijmout beze vzdoru a bez reptání?

Věřme, že tím vším, čím jsme žili dobu postní a čím nyní žijeme i dobu velikonoční, nás Bůh učí žít v duchu a v pravdě!

P. Angelik

PAPEŽ VYŽADUJE ETICKÁ KRITÉRIA PRO SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY

Papež Jan Pavel II. považuje etická měřítká ve sdělovacích prostředcích za nezbytná. Bez takových norem jsou sdělovací prostředky v nebezpečí, že budou pěstovat a rozšiřovat antihodnoty, řekl Jan Pavel II. před několika dny ve Vatikánu Papežské radě pro hromadné sdělovací prostředky. Papež vyzval své poradce v této oblasti, aby po prohlášení „Etika v reklamě“, které bylo uveřejněno před třemi lety, provedli obdobné zásadní úvahy i pro jiné úseky ve sdělovací oblasti.

Jde o důležitou výzvu, protože kulturní a finanční tlak na tomto poli často stírá morální hledisko, které by - podle papeže - mělo určovat vztahy mezi lidmi. Proto je třeba podrobněji zkoumat etický rozměr kultury sdělovacích prostředků a jeho význam pro život a stanoviska lidí a společnosti. Současně vyzval Jan Pavel II. církev, aby se ve všech zemích zasazovala o podporu a výchovu katolických žurnalistů.

KNA

Lidé hledají cestu

Křesťan je člověk, který žije skutečně na zemi, ale vlast má v nebi. S tebou, Svatý otče, chceme pozvednout hlavu i srdce. Sursum corda! Zanechal jsi nám toto zvolání, kterým sám žiješ.

Lidé hledají cestu. A nacházejí ji jen stěží. Člověk civilizace a úspěchu má obtíže při rozpoznávání a objevování cesty, kterou je Kristus. Stojí na křižovatce cest a neví, kterou si vybrat, kudy se vydat. Atraktivních nabídek na putování životem je mnoho. Proto se svět ztrácí, lidé bloudí a srdce teskní...

9. června 1979 v Nové Huti ukázal Jan Pavel na kříž a zahájil novou evangelizaci. Zastavil se na křižovatce lidských cest, tužeb, smutků i snů. Tomuto světu, který na konci druhého tisíciletí začíná žít tak, jako by Boha nebylo, Svatý otec říká: Bůh tě miluje, Kristus přichází k tobě. Kristus je pro tebe *Cestou, Pravdou i Životem* (J 14,6).

Připomínkou této pravdy je zvolání: Pozvedni oči vzhůru a podívej se na Krista, který vystoupil na nebe. Šel k Otci, aby ti navěky připravil místo. Podívej se na cestu, kterou Ježíš šel. Je to táž cesta, po které můžeš putovat za svým štěstím. Tímto zvoláním: »Bůh tě miluje, Kristus přichází k tobě« chce Svatý otec oslovit všechny.

Adresáty nové evangelizace jsou národy a společenské skupiny, které ještě nevěří v Boha a které neznají Krista a jeho evangelium. Ale zvolání: »Pozvedni oči vzhůru a podívej se na Krista, který vystoupil na nebe a může dát smysl tvému životu« se vztahuje na ty, kteří Krista znali, ale ve svém životě se od něho vzdálili. Jsou to lidé pokřtění, kteří žijí v křesťanském prostředí, ale jejich víra odumřela. Sešli z cesty, která vede do nebe. K nim tedy volá apoštol nové

evangelizace: »Otevřete srdce Kristu«, jen on může vyplnit jeho tužby.

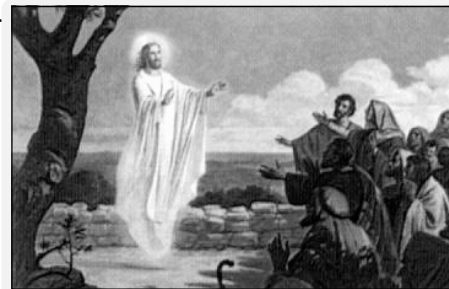
Adresáty nové evangelizace jsou také křesťané, v jejichž každodenním životě se ozývá rozpor mezi vyznáním víry a jednáním. Evangelium pro ně není životním způsobem, i když jsou přesto křesťany. Adam Mickiewicz píše v jednom svém díle: »Voláš Boha: On často tiše přichází a klepe na tvoje dveře, ale ty jsi málokdy doma.« Proč jsi »zřídka doma«? Protože jsi málo v sobě. Jde tedy o to zjistit, co zestárlo, co je příčinou nedostatku souladu mezi vírou a životem. Nová evangelizace má být výchovou ke zralosti křesťanské osobnosti.

Proč »nová evangelizace«? Neznamená to, že by se mělo hlásat evangelium dosud neznámé. Radostná zvěst je jen jedna a je neměnná. Obsahem nové evangelizace je Boží zjevení, které se uskutečnilo v Ježíši Kristu. Nová je proto, že svět na Krista zapomněl, nebo ho dokonale nepoznal, anebo o něm ještě vůbec neslyšel. Je nová proto, protože novým generacím je třeba hlásat totéž evangelium novým způsobem a s novým zápalem. Nejlepším vůdcem na cestě nové evangelizace je Jan Pavel II.

Když se dívám na tvář Svatého otce, jak slouží mši svatou, jsem přesvědčen, že jeho mysl i duch jsou někde jinde než na tomto světě. Vystupují do nebe. Ponořený do Božího světa v průběhu obřadů mše svaté obdarovává účastníky Eucharistie jiným světem.

Když rozjímá a modlí se přede mší svatou ve své kapli, účastníci této události jsou si vědomi, že Jan Pavel II. rozmlouvá s Bohem, jako kdysi Mojžíš, když vedl lid do Zaslíbené země. Každý, kdo měl to štěstí setkat se se Svatým otcem, může zakusit, jak jeho obcování s Bohem, jeho zamilovanost v Kristu a umění žít modlitbou jej činí lepším, povznáší ho k nebi, učí ho nanebe-vstupovat. Je to tajemství. Každý se chce dotknout jeho ruky. Víme, že je to pevná ruka. Čekáme na jeho slovo, protože je to pastýř, který zná cestu ke Kristu a dovede ji ukázat tak, že se stává životním programem.

Ze setkání s Janem Pavlem II. se rodí zápal, vzniká nadšení, nejednou se mění všechno v životě, protože ve Svatém otci se s námi setkává Kristus. Jan Pavel II. se dal Kristu celý k dispozici. Skrze jeho oso-

Nanebevstoupení Páně

Kristus ukřižovaný a zmrtvýchvstalý, který vystoupil na nebesa a sedí po pravici Otce.

Kristus, který touží, aby od každého člověka obdržel odpověď lásky, aby mu mohl dát život věčný...

Nanebevstoupení je oslavou a povýšením lidské přirozenosti. Naše víra i naše křesťanská naděje jsou potvrzeny a posílněny povzbuzením, abychom uvažovali o své slabosti, bídě a malosti, ale současně i o vznešené proměně, jakou v Kristu uskutečňuje...

bu se lidé jako po lávce vracejí k Bohu. Přecházejí přes most na druhou stranu a mění svůj život. Jdou k nebi díky tomu, že se potkali s člověkem, který dovolil Kristu, aby v něm přebýval. Jsou šťastni, pláčou radostí, protože viděli dobrotivé oči a klidnou tvář. Viděli v papeži něco z jiného života.

Nová evangelizace vyžaduje novou pastorační. I když se někteří lidé rozhodnou pro Krista, který je Cesta, nedokážou se na této cestě udržet. Vracejí se. Vracejí se, protože pochybují, nemají dost sil, život je trápí. Potřebují pomoc. Potřebují, aby šel někdo s nimi. A putovat cestou víry spolu se svěřeným lidem je mnohem obtížnější, než jen ukazovat cestu homilií nebo poučováním. Provázet na cestě znamená být s lidmi. Tento kontakt s lidmi mě u papeže nejvíce uchvacuje při jeho papežské pastorační mezi mládeží. V roce 1987 v Buenos Aires při zahájení II. světového dne mládeže Jan Pavel II. řekl: »Přišel jsem, abych vám naslouchal, abych s vámi hovořil, abych se spolu s vámi modlil.«

Ta touha být s mladým pokolením má již svou historii. O Květné neděli v roce 1984 v Římě na náměstí Svatého Petra při zakončení setkání s mládeží svěřil papež mladým kříž s prosbou, aby jej nesli světem. Svěřil jim kříž, ale sám šel s nimi. Již léta putují spolu Světovými dny mládeže. Cílem tohoto putování je ukázat a přiblížit mládeži Krista. Svatý otec chce provázet mladé při hledání Boha na přelomu tisíciletí. Chce jim ukázat, kde bydlí náš Vykupitel. Učí, jak k němu najít cestu, jak vytrvat při

Heřman Josef

Vilém Hünermann

XXXVII.

Petr mluvil dále: „Proto jsem přišel za tebou. Prosím tě, řekni mi pravdu, nechť mne Bůh v hněvu spadnout, protože jsem chtěl upevnit kříž, nebo... nebo přijal Bůh moje pokání?“ Dech zbědovaného přichozího byl těžký, napjatě hleděl na kněze, rukama mu nervózně přejížděl po oděvu. „Řekni mi pravdu, Heřmane!“

Jemným pohybem se Heřman vysvobodil z rukou kajícího a řekl: „Znáš slova, která řekl Ježíš lotrovi, který litoval? Kdysi jsme se je spolu učili ve farní škole!“

Tělo bývalého bandity se zatřáso a třesoucím se hlasem pronesl slova velké milosti:

„Pán pravil: Vpravdě pravím ti, ještě dnes budeš se mnou v ráji.“

„Tím můžeš být utěšen a neptej se dál, Bůh slyšel i tebe!“ řekl mnich.

Okamžik se zdálo, že Petr spadne k zemi, pak se ale vrhl na kolena, dal obličej do dlaní a hlasitě se rozplakal. Plakal poprvé od svých dětských let a slzami se smývala muka posledních roků.

Když se Heřman Josef, který vyšel z místnosti, po chvíli vrátil se džbánem vína a chlebem, našel dávného přítele jako proměněného, z jeho obličeje zářil pokoj.

„Pojď, najež se a napij!“ řekl mnich. Petr poslouchal jako dítě. „Pokusím se pro tebe najít dobrou práci, Petře!“ povídal kněz. „V nejhorším případě zůstaneš u nás.“ Petr jen tiše pokýval hlavou. Heřman nevěděl, jestli ho vnímá.

„Tak, teď pojď se mnou!“ řekl Heřman, když se Petr posilnil. „Někdo na tebe ještě čeká!“

„Kdo?“ zeptal se překvapeně Petr.

„Tvoje Matka Maria, Petře! Pamatuješ si ještě, jak jsme procházeli kolínské kostely a hledali, co je v životě důležité a velké?“

„Na to jsem nikdy nezapomněl!“ usmál se bolestně Petr.

„Najdeme to v srdci naší nebeské Matky!“ řekl Heřman Josef. Pak šli oba do klášterního kostela a před obrazem Matky Boží poklekli. Dlouho setrvali v tiché modlitbě. Pak kněz pronesl hlasitou modlitbu, díky, který mu vytryskl ze srdce:

*Raduj se, slunce plné milosti,
svítíš mi na mé pouť,
dobrotivě podpiráš znavené,
bereš zemdleného poutníka
do své něžné náruče.
Žiješ v blaženosti, má Paní,
a ve mně zní tvé jméno.
Osviť moji duši,
zbav chyb mé srdce,
chraň mne před vinou,
dnem i nocí! Amen!*

jsme blíže Kristu, jsme blíže nebi. Když slábne, Bůh v něm promlouvá ještě hlasitěji. Když se jeho hlas láme, pravda zaznívá ještě výrazněji. Když zvedá Hostii, jeho ruka se chvěje stále více.

Nebe je vidět lépe.

Nebe se stává viditelnější.

Je lépe vidět nebe.

Rózaniec 10/98

Překlad IŠ-

Přes kostelní okna dopadal svit hvězd. Věčné světlo zářilo jako rudá růže.

FARIZEOVÉ A CELNÍCI

Mistr Mikuláš seděl jednoho jarního dne roku 1206 ve své dílně. Venku se opět zelenaly stromy a v korunách zpívali ptáci melodii naděje. Bylo by krásné, kdyby s sebou ptáci přinesli i naději a pokoj pro celou zemi. Neboť minulý rok přinesl spoustu utrpení. Stále ještě trvala v zemi válka o trůn mezi Otou a Filipem. Každý rok přinesl nové zpusťování, vypálené vesnice, krev, bídu a smrt.

Truchlivé myšlenky šly i mistru Mikulášovi na mysl, protože jeho ruce ležely bez práce v klíně. Smutně se díval na rozdělané dílo – schránu pro ostatky Tří Králů – které se po mnoha letech blížilo dokončení, ale stále ještě potřebovalo spoustu práce.

Všechny prostředky, které dalo město a biskup na toto dílo, již byly vyčerpány. Teď nebyly žádné peníze na umění. Město Kolín nechalo obnovit městské hradby, zvenku bylo slyšet hluk nářadí a zedníků.

A biskup? Ano, kdo byl teď kolínským biskupem? Arcibiskup Adolf se nepostavil za Otta, a jeho protivníka Filipa slavnostně korunoval v Cáchách. Ale kolínští obyvatelé zůstali svému Ottovi věrní. Na místo úplně zesvětštilého, papežem exkomunikovaného knížete jmenoval papež kolínským arcibiskupem Bruna ze Saynu, probošta kláštera v Bonnu. Teď stál Adolf proti svému městu a táhl kolínskou krajčinou, zanechával vypálené a zničené vesnice. Zatímco kapitula byla věrná nově zvolenému biskupovi Brunovi a knížeti Ottovi, dal se teprve dvacetiletý dómský probošt Engelbert, bratranec Adolfa, na druhou stranu a divoký mladík táhl Porýním a loupil a vypaloval.

To byly smutné myšlenky, které se honily zlatníkovi hlavou. Najednou ho ale z přemýšlení vytrhlo bušení na dveře. Vstoupil jeden Kolíňan, z jehož oděvu bylo znát, že je bohatý obchodník.

„Již jste asi slyšel moje jméno, mistře,“ řekl sebejistě přichozí. „Jsem obchodník Štěpán. Asi víte, kde bydlím, v zámku, který jsem si před nedávnem nechal postavit.“

S očividným překvapením zíral Mikuláš na slavného přichozího, kterého dobře znal z vyprávění.

„Co si ode mne žádáte?“ zeptal se zlatník.

„Měl bych pro vás práci. Mistře Mikuláši, chtěl bych dát své ženě jako dar zlatý náhrdelník s mnoha drahokamy. Cena nehraje žádnou roli.“

„Nemohu přijmout vaši zakázku,“ odpověděl mistr. „Moje umění je zasvěcené Bohu. Nedělám nic světského!“

„Zvláštní zásadovost!“ podívil se obchodník. „Pak se budu muset obrátit na jiného zlatníka, který si v těchto těžkých časech nenechá ujít skvělou zakázku. Ale řekněte mi, je toto ta slavná tříkrálová schrána? Opravdové umělecké dílo, velké dílo, mistře! Sochám svatých, které jste rozmístil kolem, jste dal známé tváře. Podívejme se! Mojžíš – to je přece bratr vrátný od svatého Pantaleona, a podívejme se na Jonáše, hahaha! To je přece děkan od svatého Ondřeje, který si nedávno na ulici svlékl kalhoty zpod kleriky, aby je mohl dát žebrákovi.“ Obchodník se opovržlivě usmál.

„Děkan Ensfried je světec!“ řekl vážně umělec.

„Jistě, jistě!“ smál se obchodník. „Svatí jsou vždy zvláštní lidé. Ale řekněte mi, kdo má být tohle?“

„Král Šalamoun!“

„Bohatý král Šalamoun!“ řekl uctivě obchodník.

„Moudrý král Šalamoun!“ opravil jej důrazně zlatník.

Pokračování příště

putování do nebe. Učí mladé pokolení na-nebe-vstupovat, ale nic jim nevnucuje! Spoléhá na dobrou vůli mladých, snaží se jim porozumět a navrhuje jim tu jedinou pravdivou cestu, a tou je Kristus. Stává se pro ně přítelem, za kterým táhnou z různých stran světa, protože papež je miluje, rozumí jim a ukazuje jim nepomíjející hodnotu - cestu k Bohu. S Janem Pavlem II.

25 důvodů pro předmanželskou čistotu

Mladí se často zabývají otázkou: Zdrženlivost a čistota? Proč? Možná, že si tu otázku častěji kladeš. A vlastně si ji nikdy nemůžeš zbytečně položit, protože jen když hledáš, můžeš najít odpověď a potvrzení. Je to docela snadné dosáhnout stavu, ve kterém není žádná pochybnost.

Existuje několik zcela logických a praktických bodů, které se týkají tebe, tvého zdraví a tvých vztahů a které hovoří jednoznačně pro čistotu.

1. Nemusíš mít strach z AIDS ani žádných jiných *pohlavních nemocí*.

2. Nepotřebuješ se starat o *ochranné prostředky* ani mít obavy, že později nebudeš moci mít dítě. Mnoho mladých lidí nemá potuchy, jaké škodlivé následky se mohou objevit po užívání různých antikoncepčních prostředků (tabletek, spirál atd.).

3. Nemusíš se obávat *nechtěného těhotenství*.

s velkým vnitřním zraněním (postaborní syndrom), o možných fyziologických následcích nemluvě.

6. Zdrženlivost je vlastně *životní postoj*. Člověk se učí, že nemusí všude jít, nechat se vláčet svými pocity a náladami. To má blahodárný vliv na celý život a na budoucí úkoly, které budeš muset plnit.

7. Čistota (těla, srdce a víry) tě osvobozuje od *egoistických a egocentrických postojů* (hlavně aby se vedlo dobře mně). Učíš se obětavosti a ohleduplnosti k partnerovi.

8. Umění být zdrženlivý nás *odlišuje od zvířat*. Máme duši a dar rozumu a vůle, které nám pomáhají ovládat naše pudy.

9. Učíš se *úctě* k druhé osobě a chováš se uctivě také k jejímu tělu. Druhá osoba cítí, že je pro tebe něčím *zvláštním a cenným*, a tím jí pomáháš, aby si sama sebe více cenila a vážila. Je pro tebe něčím jako posvátnou půdou, na kterou nemůžeme libovolně vstupovat.

10. Panenství a panictví je velká zvláštnost a mimořádný dar od Boha. Je *příliš drahocenné*, než aby je bylo možno jen tak zahodit. Můžeš být na ně hrdá.

11. Tento dar si *schováváš k dalšímu obdarování*. Chráníš si jej pro toho, s kým se chceš spojit na celý život.

12. Uchráníš se mnoha zlých *zranění*, když se nedáváš hned beze zbytku komukoliv.

13. Chceš snad být *loutkou na půjčení*, kterou si může kdokoliv vyzkoušet?

14. Svým postojem, který tě vede k tomu, že chceš vyčkat se

zahájením sexuálních vztahů, *ověřuješ* si opravdovost svého pocitu zamilovanosti o něco déle a učíš se sebekázní, protože ani později nebude možné zadávat se komukoliv.

15. Učíš se postavit svůj vztah na *skutečný základ*.

16. Neboť máš více času pro *rozhovor*, pro společné aktivity, které se ti ukáží jako cennější a významnější, než pouhý sex.

17. Rozvine se v tobě *hluboký, něžný a láskyplný vztah*.

18. Zdrženlivost, které se naučíš, přeneše se jako důležitý kladný efekt do *tvého manželství*. Předně se naučíš odhlížet od svých požadavků. Protože vaše sexuální požadavky nemusí být vždy identické. Za druhé to povede k lepší vzájemné *harmonii* a konečně získáš návyky vhodné pro uplatnění přirozené regulace rodičovství.

19. Důležitým hlediskem je skutečnost, že čistý lidský vztah tě činí *otevřenější vůči Bohu* a neocitneš se v situaci, kdy se všechno koncentruje jen kolem sexu, zvláště pokud je člověk mladý.

20. Před Bohem, Církví a Písmem svatým patří sexuální vztah *do řádného manželství*. Není to jen přikázání, ale je to plán lásky našeho Stvořitele, který *nejlépe ví*, co nám prospívá.

21. Katechismus katolické církve v článku 2347 říká: »Ctnost čistoty rozkvétá v přátelství. Čistota je příslibem *nesmrtelnosti*.« Můžeš se obohatit četbou dalších článků (počítaje čl. 2338).

22.»Utíkejte před smilstvem. Každý jiný hřích, kterého se člověk dopustí, je mimo tělo. Kdo však se oddá smilstvu, prohřešuje se proti vlastnímu tělu.

Člověk musí bojovat sám proti sobě. Největší vítězství je to, kterého dosáhneme sami nad sebou.

Sv. Terezie z Lisieux

Nebo snad nevíte, že vaše tělo je *chrámem Ducha svatého?*« (1 Kor 6, 18n)

23. Nečistota je hříchem. Je urážkou lidské důstojnosti a lidské pohlavnosti, která je od přirozenosti určena k *blahu manželů a plození a výchově dětí*.

24. Uvědom si, že mimo-manželským pohlavním stykem neposkrvňuješ pouze sebe, nýbrž také *druhého člověka* nevratným krokem (i když je možno vždy začít znovu, jestliže využijeme daru svátosti, ve které nás Bůh očekává s otevřenou náručí, aby nám odpustil viny, kterých upřímně litujeme).

25. V opravdové zdrženlivosti je možno žít z *živé víry v Ježíše Krista* a ta jí dává také pravý smysl. Ježíš říká: *Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje, toho bude milovat a dám se mu poznat.* (J 14,21)

*Podle YOU 4/98
Překlad -Iš-*

4. Jestliže dojde k otěhotnění před manželstvím, a rozhodneš se pro dítě, musíš počítat s *omezením své svobody*, pokudé všichni tolik dychtí.

5. Řekneš-li k dítěti *ne*, znamená to *potrat*. I když si myslíš, že tím bude všechno v pořádku, budeš se muset potýkat

Bůh nás stvořil, proto také ví, co je pro nás nejlepší. A jestliže to znamená počkat až do manželství, OK, počkáme. Když to dokážu já jako hráč NBA, pak vy to dokážete taky, ať už jste kde chcete.

A. C. Green, basketbalový profesionál NBA

U nás je všechno jasné?

K otázkám, kterými se angažovaně zabývají biskupové západních zemí v poslední době, je otázka »kontroly porodnosti« a potratů. Např. biskup Kutr Koch poslal do lednového vydání všech farních listů své diecéze text, který zcela jednoznačně vyjadřuje stanovisko Církve v této věci.

Ale tato záležitost není jen věcí vnitrocírkevní. Tak např. Mons. Norbert Brunner, biskup v Sitten, vystoupil nekompromisně proti diskriminaci katolíků pro jejich postoj v otázce potratů. Z jeho listu vyjímáme:

Jak velice se naše společnost zabývá otázkou »přerušeni« těhotenství, ukázalo se přímo otřesným způsobem na spekulacích kolem osob, které kandidují na politická místa. Uvedu dva příklady:

1. Západošvýcarské noviny *Le Matin* uveřejnily u jedné kandidátky takovou charakteristiku: Nemá sice žádné zkuš-

nosti z vlády nebo z práce v parlamentu, ale vyslovila se pro legalizaci přerušeni těhotenství.

2. Korespondent listu *Novel-list* píše o jiné možné kandidátce toto: Skutečnost, že paní Kalbermattenová se veřejně vyslovila proti přerušování těhotenství, nepředstavuje žádnou nepřekonatelnou překážku pro její zařazení do parlamentu.

Zeptal jsem se: Kam jsme to dospěli v naší společnosti, že osobní »ano« k bezrestnému utracení počátečního života představuje něco jako »kvalifikační předpoklad«? Že jasné veřejné »ne« se málem vykládá jako »překážka k převzetí politické

funkce«? Znamená to, že existují občanky a občané, političky a politikové, kteří jsou ještě křesťané a říkají »ano« k bezrestným potratům v rámci svévole stanovených hranic? Nejsou tyto jevy pochopitelné spíše proto, že se veřejnosti stále více předkládá »svobodný sex«, jak jsme to četli v listě *Waliser Boten*, kde se objevil nějaký »teolog-sexuolog«? Cituji jeho vyjádření: »Ochranné prostředky patří k lidským právům.« A tentýž autor dále píše: »Církev má na svědomí tisíce infikovaných nemocí AIDS.«

Nechci nikoho odsuzovat (to může tak jako tak vždy jen »ten druhý«). Ale můžeme jednoduše mlčet k takovým prohlášením? Nemáme jako křesťané povinnost vysoce dbát a hájit ideály křesťanské etiky, a to i v případě, že ne vždy se jimi bezpodmínečně řídíme? Jak dvojsečné je zde mluvit o »dvojí

Křesťan, který skutečně hluboce věří, je zcela ponořený v Bohu. Nikoliv tak, že čtvrt hodiny patří Bohu, nýbrž že je od Boha neoddělitelný.

Albert Auer OSB

morálce«! Jedná se jen o lidská práva »správných« lidí, anebo také o lidská práva **skutečných lidí** (jakými jsou i nenarození)?

Křesťanské učení o sexualitě je součástí lidské lásky a ta je správná a oprávněná, jen je-li prožívaná ve vztahu lásky manželského páru, kde má své výlučné místo, a to i v době PC-sexu.

Jen tehdy, budeme-li se orientovat jako křesťanská společnost na nezadatelné hodnoty lidské lásky a manželské věrnosti, najdeme pravé řešení celého problému kontroly porodnosti v ochraně lidského života jako nejzákladnějšího lidského práva.

*+ Norbert Brunner
biskup v Sitten*

Bílá kronika...

Naše dítě se mohlo narodit

Když jsem v srpnu 1995 otěhotněla, bylo to naše třetí dítě a velice jsme se na ně těšili. Při prvním běžném vyšetření konstatoval můj lékař, že něco není v pořádku. Aby se zjistila přesná diagnóza, museli jsme vyhledat specialistu, jehož indikace zněla: Toto dítě, jakmile se narodí, záhy poté zemře.

V tuto chvíli mi bylo jasné, že naše dítě by se mělo narodit, aby pak mohlo v klidu zemřít. Když jsem oznámila svému lékaři večer telefonicky výsledek vyšetření, jeho první reakce byla: »Paní Gradlová, musíme něco podniknout, abyste nemusela přestat celé těhotenství a pak porod.«

Vysvětlil mi, že na základě lékařské indikace mohu podstoupit ukončení těhotenství. Požádal mého muže, abychom jej příští den navštívili v ordinaci. Tam nám vysvětlil rizika, jaká mohou nastat v průběhu

mého těhotenství... Museli jsme se rychle rozhodnout, protože pokud by mělo dojít k zákroku, tlačil nás čas.

Zárok byl možný do 24. týdne. Lékař nám řekl, že ať se rozhodneme jakkoliv, bude o mne pečovat. S takovými myšlenkami v hlavě jsme se vrátili domů a v mé hlavě začal zápas o osudové rozhodnutí. Bylo to velmi lákavé, udělat celému tomuto hrůznému snu rychlý konec. Nejvíce jsem se bála, že těhotenství nepřežiji.

V hloubi ale zůstávalo mé počáteční rozhodnutí pro dítě. Avšak trvalo to několik dní, než jsem se tím prokousala. Nemám právo udělat předčasně konec životu svého dítěte, i když nebude schopno žít na světě. Tíže takové viny bych se nikdy nezavila.

Když mi Bůh poslal takový osud, dá mi také sílu, abych jej přestála. Když jsem se konečně

definitivně rozhodla a sdělila to svému lékaři, stal se můj život o něco lehčím.

Nenastaly žádné komplikace. Moje dítě se začalo hýbat. Porod byl vypočítán na 12. května 1996. Při průběžných vyšetřeních jsme hovořili s lékařem o naší situaci a o nemoci mého dítěte. Časem jsme se dověděli, že dítě může při této diagnóze mít těžké vnější deformace.

Čas ubíhal a přišla moje hodina. Dítě chtělo na svět o tři dny dříve. Proti všem obavám nebyl císařský řez nutný.

Byl to rychlý porod bez komplikací a naše Anna Marie se narodila 9. května 1996 v 18.20. Byla živá, normálně vyvinutá a ustavičně si něco mumlala.

Abychom mohli dítě pokřtít, pokoušela se jedna lékařka zavolat kněze, ale nebyl k dostižení. Ale ukázalo, že jeden kněz přišel navštívit do nemocnice svou matku. Pokřtil naše dítě

a my jsme měli ještě nějaký čas, abychom se s ním rozloučili. Anička zesnula v 19.50 v mé náručí.

Oblékli jsme ji do připraveného prádélka a mohli jsme se s ní pak na pokoji rozloučit. Anička ležela celou noc vedle mne v pokoji. Příští den jsme ji odnesli do sálu zemřelých, který je pěkně upravený jako kaple. Lékař i sestry projeví velké pochopení a úctast.

Po třech dnech jsem mohla opustit nemocnici a další den jsme dítě uložili do dětského hrobu na hřbitově. Ještě v nemocnici jsem měla hluboký pocit ulehčení, že jsem to mohla všechno přestát. Poznali jsme naši dceru, máme její fotografii a stala se členem naší rodiny, i když už není mezi námi. A to všechno opravdu stálo zato, přestát všechny obtíže těhotenství a přijmout porod nevinného dítěte.

*Valtruda Gradlová
Vision 2000 1/99*

UPOMÍNKOVÝ PŘEDMĚT NA CELÝ ŽIVOT

Nástěnné hodiny s vyobrazením zjevení Panny Marie Fatimské jsou velmi pěkným, oživujícím a zvelebujícím doplňkem každé katolické domácnosti.

VHODNÝ DÁREK K SLAVNOSTNÍM ŽIVOTNÍM UDÁLOSTEM (křtiny, svátky, svatby, narozeniny)

Barevné vyobrazení na ciferníku působí dojmem prostorovosti. Podobně jsou zpracovány i další motivy: ukřižování Páně, poslední večeře Páně. Hodiny jsou vybaveny kvalitním strojkem na 1,5 V baterii. Poskytujeme záruku na 1 rok. Případnou opravu zajistíme. Výrobek včetně baterie, balného a poštovního zasíláme za 690 Kč. Nabízíme spolupráci firmám, které se zabývají podobnou činností.

**Distribuce upomínkových předmětů:
Zásilková služba JACOB
Mořkov u Kaple 331 742 72
tel. 0603 710 704**

DUCHOVNÍ OBNOVA PRO LAIKY

Pořádá katolický institut Miles Jesu Brno
Pro svobodné i ženaté muže od 17 do 35 let

Termíny: 30. 4. - 2. 5. 1999

Téma: „Mistře, co dobrého mám udělat, abych dosáhl věčného života?“ (Mt 19,16)

Přihlášky a informace:

Miles Jesu, Kamenná 59, 639 00 Brno
Tel: 05/43 21 52 65
E-mail: mjbrnomen@brn.czn.cz

CHARITNÍ LINKA POMOCI při Arcidiecézní charitě Olomouc na tel. č. 068/522 40 55 nabízí pomoc a podporu všem, kteří se nacházejí v obtížné lidské situaci, při řešení běžných i neobvyklých problémů. **Tým pracovníků, převážně psychologů, je k dispozici ve dne v noci.**

VERITÉ

EXERCICIE NA VELEHRADĚ V ROCE 1999

**Přihlášky posílejte na adresu:
Poutní a exerciční dům
STOJANOV,
687 06 Velehrad 62,
tel./fax 0632/714 20**

KNĚŽSKÉ EXERCICIE

29. 8. – 4. 9. ● (P. A. Mička OP)

3. 10. – 9. 10. ● (P. J. Pavlík SJ)

DUBEN

14. 4. – 17. 4. ● Duchovní obnova pro podnikatele (P. F. Hanáček)

20. 4. – 24. 4. ● Duchovní obnova pro ženy a muže žijící v manželství (P. A. Mička OP)

26. 4. – 30. 4. ● Duchovní obnova pro důchodce, osamělé a nemocné (P. J. Pekárek SDB)

30. 4. – 2. 5. ● Duchovní obnova – P. Maria, Matka jednoty (P. Ing. S. Weigel)

KVĚTEN

5. 5. – 9. 5. ● Exerciční základ podle sv. Ignáce – muži (P. J. Pavlík SJ)

18. 5. – 22. 5. ● Exerciice pro mariánské ctitele (P. J. Hladiš SJ)

26. 5. – 30. 5. ● Exerciční základ podle sv. Ignáce – ženy (P. J. Pavlík SJ)

ČERVENEC

6. 7. – 10. 7. ● Exerciice pro trvalé jáhny a jejich manželky (P. V. Šíma)

6. 7. – 10. 7. ● Duchovní obnova pro mladší ženy a muže žijící v manželství (P. A. Prokop OP)

12. 7. – 16. 7. ● Duchovní obnova pro mladší pedagogy a vychovatele (P. P. Šustáček)

18. 7. – 24. 7. ● Kněžské exercicie (P. V. Kodet OCarm.)

27. 7. – 31. 7. ● Exerciice pro katechety (P. A. Ruckí)

SRPEN

1. 8. – 5. 8. ● Duchovní obnova pro starší pedagogy a vychovatele (P. M. Fiala OPraem.)

4. 8. – 7. 8. ● Duchovní obnova pro mladší ženy a muže žijící v manželství (P. M. Kabrda SDB)

20. 8. – 24. 8. ● Duchovní obnova pro mladší ženy (P. A. Mička OP)

25. 8. – 29. 8. ● Exerciice pro laické studenty teologických fakult v denním i dálkovém studiu (P. J. Pavlík)

29. 8. – 4. 9. ● Kněžské exercicie (P. A. Mička OP)

31. 8. – 4. 9. ● Duchovní obnova pro vysokoškolskou mládež (P. M. Šimák OP)

ZÁŘÍ

6. 9. – 10. 9. ● Duchovní obnova pro vysokoškolskou mládež (P. F. Hylmar SJ)

8. 9. – 12. 9. ● Duchovní obnova pro zdravotníky, lékaře a zdravotní sestry (MUDr. M. Kašparů, terc. OPraem., jáhen)

14. 9. – 18. 9. ● Exerciice pro důchodce, osamělé a nemocné (P. J. Pekárek SDB)

16. 9. – 19. 9. ● Duchovní obnova – křesťan ve veřejném životě (P. M. Fiala OPraem.)

ŘÍJEN

3. 10. – 9. 10. ● Kněžské exercicie (P. J. Pavlík SJ)

12. 10. – 16. 10. ● Exerciice pro mariánské ctitele (P. J. Hladiš SJ)

LISTOPAD

1. 11. – 6. 11. ● Exerciice pro starší ženy a muže (P. R. Janča OFM)

10. 11. – 13. 11. ● Duchovní obnova pro snoubence (P. J. Berka OPraem.)

24. 11. – 27. 11. ● Duchovní obnova pro ženy a muže žijící v manželství (P. M. Kabrda SDB)

PROSINEC

8. 12. – 11. 12. ● Adventní duchovní obnova pro ženy a muže (P. F. Petřík)

14. 12. – 18. 12. ● Adventní duchovní obnova pro ženy a muže (P. J. Pavlík SJ)

28. 12. – 1. 1. 1999 ● Duchovní obnova pro mládež – vstup do nového tisíciletí (P. R. Kuchař SDB)

Ceny za ubytování na osobu a noc:

dvoulůžkový pokoj ..... 80 - 100 Kč
jednolůžkový pokoj ..... 120 - 150 Kč

apartmá pro 1 osobu ..... 200 - 250 Kč
celodenní strava ..... 100 Kč

Poplatek se platí při nástupu. Jednolůžkový pokoj nahlásit při objednávce. Mládež, studující a sociálně slabí mohou požádat o slevu.

Udělejme něco pro svoji duši. Změňme žebříček hodnot. Obětujme pouť za šťastný přechod do dalšího tisíciletí. Nabídku poutních zájezdů zašle Marta Vondráková, KCK MISIE, Masarykovo nám. 46, 751 03 Brodek u Přerova, tel. 0641/741150 nebo 0602 741 150.

**Bazilika na Mendlově nám., Staré Brno
V neděli 18. 4. 1999 v 9.00 hod.**
bude celebrovat mši svatou P. ThLic. Jiří Sýkora SJ – ředitel centra ignaciánské spirituality. Homilie tématická: „Pán skutečně vstal.“

Poslanec žádá pravdu o církevním majetku

Přístup Zemanovy vlády k řešení vztahu státu a církvi je předmětem už druhé interpelace poslance Jiřího Karase. „Na některé otázky premiér neodpověděl jasně, jiné ponechal bez odpovědi,“ říká poslanec o vyřízení své první interpelace. Znovu se dožaduje vysvětlení výroků o tom, že katolická církev měla svůj majetek pouze pronajatý.

Navíc vybízí premiéra Miloše Zemana, aby reagoval na otevřený dopis téměř sta tisíc občanů, kteří jej vyzvali k neprodlenému řešení problému postavení a zabezpečení církvi.

V únorové interpelaci Karas žádal premiéra, aby opravil svůj výklad expertizy o postavení majetku katolické církve. Protože to premiér neučinil a v odpovědi označil položené otázky za „nedorozumění nebo zkreslení“ svých výroků, poslanec mu nyní připomíná jeho vlastní slova pronesená v pořadu rádia Frekvence 1. Zde premiér o církevním majetku několikrát výslovně hovořil jako o „pronajatém“. Karas cituje Zemanova slova o tom, že církev měla ma-

jetek pronajatý „buď od Habsburků nebo od státu, přičemž panovnická dynastie byla někdy totožná se státem“.

Poslanec znovu premiéra vybízí ke „zdůvodnění, nebo alespoň vysvětlení těchto nepravdivých slov, která z úst předsedy vlády zapůsobila na veřejné mínění zvláště nepříznivým dojmem“.

Zeman v odpovědi na interpelaci neobjasnil ani své vyjádření, podle něhož prý lze „hovořit jen o tom, že by stát katolické církvi něco daroval“. Také tato slova však pronesl v rádiu F1 a Karas mu je také doslovně cituje. Zároveň ho žádá o sdělení, který konkrétní státní majetek měl na mysli, když mluvil o jeho darování církvi.

Když připomíná otevřený dopis téměř 100 000 občanů, v němž premiéra vyzývají k neprodlenému přijetí takových opatření, která by v nejbližší době vedla k vyřešení problému postavení a praktického zabezpečení církvi, ptá se v závěru interpelace, „zda a jakým způsobem budete na tuto výzvu reagovat“.

Ferdinand Peroutka, 26. 3. 1999

Zemřel Arne Linka

V sobotu 6. března v Brně náhle zemřel muzikolog, skladatel a geniální klavírní improvizátor, doc. PhDr. Arne Linka, CSc. Narodil se 6. února 1938 ve Zborovicích u Kroměříže. Studoval na brněnské konzervatoři, na Janáčkově akademii múzických umění v Brně a v Praze u K. Risingera. Znají ho tisíce posluchačů z koncertních produkcí a z televizní obrazovky. Studenti ho milovali.

Pocházel z rodiny, která nebyla nakloněna víře. I Arne byl dlouho takový. Před lety měl nějaké zdravotní problémy a nemohl se jich zbavit. Jednoho dne překvapil svého švagra, Zdeňka Pololánika, známého skladatele církevní hudby: „Když se na přímiluvu P. Marie uzdravím, stanu se katolíkem.“ A tak se také stalo. Často jsem ho vídal na večerní mši u jezuitů. Vždy šel ke stolu Páně. Byl bezprostřední, vždy svůj a vždy noblesní. Mariánský citel a nevšední člověk.

Pohřeb zesnulého se konal ve středu 17. března 1999 v Kroměříži v kostele P. Marie Sněžné.

Mgr. P. S.

Liturgická čtení

Neděle 11. 4. – 2. neděle velikonoční

1. čt.: Sk 2,42–47

Ž 118(117),2–4.13–15.22–24

Odp.: 1

2. čt.: 1 Petr 1,3–9

Ev.: Jan 20,19–31

Pondělí 12. 4. – ferie

1. čt.: Sk 4,23–31

Ž 2,1–3.4–6.7–9

Odp.: srv. 12c

Ev.: Jan 3,1–8

Úterý 13. 4. – nez. pam. sv. Martina I.

1. čt.: Sk 4,32–37

Ž 93(92),1ab.1c–2.5

Odp.: 1a

Ev.: Jan 3,7b–15

Středa 14. 4. – ferie

1. čt.: Sk 5,17–26

Ž 34(33),2–3.4–5.6–7.8–9

Odp.: 7a

Ev.: Jan 3,16–21

Čtvrtek 15. 4. – ferie

1. čt.: Sk 5,27–33

Ž 34(33),2+9.17–18.19–20

Odp.: 7a

Ev.: Jan 3,31–36

Pátek 16. 4. – ferie

1. čt.: Sk 5,34–42

Ž 27(26),1.4.13–14

Odp.: 4ab

Ev.: Jan 6,1–15

Sobota 17. 4. – ferie

1. čt.: Sk 6,1–7

Ž 33(32),1–2.4–5.18–19

Odp.: 22a

Ev.: Jan 6,16–21

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	11.4.	12.4.	13.4.	14.4.	15.4.	16.4.	17.4.
Antifona	471	518	518	518	518	518	518
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	471	518	518	518	518	518	518
Antifony	472	935	950	965	981	998	1014
Žalmy	813	936	950	965	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	514	520	523	526	529	532	536
Antifona k Zach. kantiku	515	520	523	526	530	533	536
Prosby	515	520	523	526	530	533	536
Záv. modlitba	515	521	1348	527	530	533	537
Modlitba během dne:							
Hymnus	482	519	519	519	519	519	519
Antifony	474	519	519	519	519	519	519
Žalmy	474	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	476	521	524	527	530	534	537
Záv. modlitba	515	521	524	527	530	533	537
Nešpory: SO							
Hymnus	477	477	517	517	517	517	517
Antifony	478	478	945	960	976	992	1009
Žalmy	478	478	945	960	976	992	1009
Kr. čtení a zpěv	513	516	522	525	528	531	535
Ant. ke kant. P. M.	513	516	522	525	528	532	535
Prosby	513	516	522	525	528	532	535
Záv. modlitba	515	515	521	1348	527	530	533
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

MYSTERIUM KONCILU

Ivan Pojavník

Druhý vatikánský koncil (1962-65) je mimořádným darem Pána katolické církvi, křesťanství a lidstvu na konci druhého křesťanského tisíciletí.

Koncil zahájil novou éru v dějinách Církve a prostřednictvím Církve ve dějinách lidstva.

V jasném světle koncilu putujeme k dokonalé a všeobsahující jednotě křesťanské a lidské rodiny.

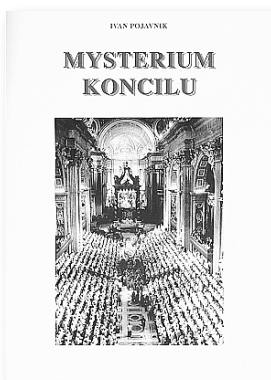
Pouze autentické chápání koncilu poskytuje potřebnou inspiraci a světlo pro tu obnovu Církve, která byla hlavním důvodem svolání koncilu. Jde tedy o správné chápání podle „litery“ a podle „ducha“.

Celé učení posledních Petrových nástupců představuje směrodatný a autentický výklad II. vatikánského koncilu. Pro putující katolický lid je to přímý, jistý a nepomíjející záchytný bod na cestě ke Kristu.

Autor sleduje učení Svatých otců: Pia XI., Pia XII., Jana XXIII., Jana Pavla I. Pavla VI. a Jana Pavla II. a vykládá učení II. vatikánského koncilu podle „litery“ i podle „ducha“.

Tak se čtenáři dostává do ruky cenný materiál, který mu pomůže koncil hlouběji pochopit a zapojit jeho výzvy do osobního života.

Brož., A5, 440 stran, 210 Kč

ŽIVOT – NEJVĚTŠÍ UMĚLECKÉ DÍLO

Ladislav Kubíček

Existuje řada vědecky i umělecky fundovaných knih, pojednávajících o životě, o jeho krásách, o jeho složitosti a účelnosti. Na ty také odkazují toho, kdo by měl zájem o přesnější poznatky. Pořád však mám dojem, že chybí nějaký souhrnný závěr, důsledek – jak na tyto poznatky byli nuceni reagovat velikáni vědy a umění: padnout na kolena, žasnout, třeba i do extáze upadnout, vyzpívat Magnificat: Velebí má duše Hospodina!...

Znovu sděluji, že těchto pár myšlenek není určeno pro odborníky všeho druhu – tím méně pro profesionální kritiky, ale jen pro prosté čtenáře, kteří ještě nemají srdce obrostlé tukem a zamrzlé technikou, kteří tuší v životě cosi úžasného. (Z úvodu autora)

2. vydání, brož., formát A5, 94 stran, cena 51 Kč

V jednom z nejbližších čísel SVĚTLA

vyjde nabídka knižní produkce

MCM s.r.o. se slevou.

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Nezámená to však, že udeřovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inet.cz; http://www.ova.inet.cz/svetlo). Registrace: MČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEEDNÁVKY VYRIZUJE ADMINISTRACE TYPENÍKŮ, Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SF, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Protišestná redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevyžádané nevěřejně přispěvky nevracíme.

**Placeno předem
706 035**

Novinové výtahy

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
 EXPEDICE
 Dolní nám. 24
 771 11 Olomouc 1